

Pismo
ukazuje się
we wtorki
i piątki

Głos *weekend*

Piątek

17 maja 2024

nr 39 (LXXIX)

cena: 20 Kč

WIADOMOŚCI
NIEZWYKŁE
ZNALEZISKO
STR. 2-3

WSPOMNIENIE
»SMUTEK, TĘSKNOTA,
BLUES...«
STR. 5

KULTURA
»WIERZCIE
W SIEBIE!«
STR. 7

Na straży tych samych wartości

WYDARZENIE: Z udziałem prezydenta Republiki Czeskiej Petra Pavla i jego żony Evy świętowano we wtorek w Ambasadzie RP w Pradze kolejną rocznicę uchwalenia Konstytucji 3 maja. Do polskiej placówki dyplomatycznej położonej u podnóża Hradczan przybyli Polacy z całej republiki oraz liczni przedstawiciele korpusu dyplomatycznego innych krajów. – Naprawdę bardzo się cieszę, że mogę was wszystkich pozdrowić w tym pięknym dniu. Panu ambasadorowi chciałem podziękować za zaproszenie nie tylko jako przedstawiciel sąsiedniego kraju, ale i sąsiad, który patrzy mu do ogrodu każdego dnia – mówił prezydent Pavel.

Tomasz Wolff

Uroczystość rozpoczęła odegranie hymnów polskiego i czeskiego oraz „Ody do radości” przez orkiestrę wojskową z Wrocławia. Głos podczas wydarzenia zabrali Mateusz Gniazdowski, ambasador RP w Pradze oraz prezydent RC, Petr Pavel, który placówkę dyplomatyczną odwiedził po raz pierwszy. Obaj mówili o bardzo dobrych stosunkach między Polską i Czechami, które w ostatnich dwóch latach zostały wzmocnione przez wspólne spojrzenie na to, co dzieje się w Ukrainie. Gniazdowski mówił, że ten czas pokazał, jak Polska i Republika Czeska rozumieją kwestie wolności i demokracji i jak wspólnie występują przeciwko imperializmowi i rewizjonizmowi.

– To przenika do praktycznej współpracy na rzecz barbarzyńsko zaatakowanej Ukrainy, w tym w dostawach broni i amunicji – stwierdził polski dyplomata. Z zebranymi podzielił się także wynikami badań dotyczącymi sympatii do poszczególnych narodów. Wynika z nich, że

• Prezydent RC Petr Pavel (z lewej) w swobodnej rozmowie z polskim ambasadorem w Pradze, Mateuszem Gniazdowskim. Fot. TOMASZ WOLFF

Polska należy do trzech krajów, które najbardziej lubią Czesi. Jeżeli chodzi o postrzeganie Czechów przez Polaków, to nic się nie zmieniło i nadal pozostają oni „liderami sym-

patii”. – Coraz lepiej się rozumiemy i dzięki temu łatwiej pokonujemy istniejące różnice – przyznał.

Odnosząc się do Konstytucji 3 maja, czeski prezydent powiedział,

że zapoczątkowała ona długą walkę o suwerenność.

Ciąg dalszy na str. 3

Zamach na premiera Słowacji

Fot. ARC

Słowacki premier Robert Fico (na zdjęciu) został postrzelony w środę w mieście Handlová w województwie trenczyńskim, gdzie tego dnia obradował rząd na wyjazdowym posiedzeniu. Strzały padły przed domem kultury w momencie, kiedy Robert Fico wyszedł do witających go ludzi. 71-letni zamachowiec miał krzyknąć „Robo, chodź tu”, a chwilę potem strzelił do premiera. Oddał pięć strzałów. Trzy trafiły Fico m.in. w brzuch. Premier został przetransportowany helikopterem do Bańskiej Bystrzycy, gdzie przeszedł wielogodzinną operację jamy brzusznej i biodra. Podczas śródowej, wieczornej konferencji prasowej, minister obrony Słowacji Robert Kaliniak poinformował, że Robert Fico walczy o życie, a jego stan zdrowia jest krytyczny. Jednak już wczoraj rano zapewnił, że w nocy lekarzom udało się ustabilizować stan zdrowia premiera.

Próba zabójstwa premiera to pierwszy taki incydent we współczesnej historii Słowacji, a także pierwsze usiłowanie zabójstwa szefa rządu lub państwa w Europie od 40 lat. Prezydent Słowacji Zuzana Čaputová stanowczo potępiła ten brutalny atak. – Jestem całkowicie zszokowana. Życzę premierowi Robertowi Fico dużo siły w tym krytycznym momencie i szybkiego powrotu do zdrowia. Moje myśli są także z jego rodziną i bliskimi – napisała w mediach społecznościowych.

Także premier Polski Donald Tusk wyraził swoją solidarność z postrzelonym szefem słowackiego rządu. (klm)

Ciąg dalszy na str. 4

Następne posiedzenie Rady Przedstawicieli Kongresu Polaków

odbędzie się w czwartek 6 czerwca 2024 o godzinie 16.30.

Spotykamy się w siedzibie Kongresu Polaków w RC,

ul. Grabińska 458/33, Czeski Cieszyn 737 01.

REKLAMA

Członkostwo na korcie
ceglastym 2024

Dołącz do klubu i graj
przez cały sezon gratis!

Wykorzystaj
swoją benefit!

sport vitality +420 736 626 848

ZDANIEM... Łukasza Klimaniec

klimaniec@glos.liv

Czasem człowiek musi umrzeć, żeby ludzie dowiedzieli się o tym, co robił. Na przykład, że przez lata przepisywał ręcznie dzieła Władysława Reymonta. Niedawno odebrałem telefon od znajomego przewodnika turystycznego z pytaniem o Tadeusza Modrzejewskiego z Bielska-Białej, skryby, malarza, rzeźbiarza i ilustratora-amatora, który założył w tym mieście Muzeum Literatury im. Władysława Reymonta. Przez osiem lat sumiennie przepisywał ręcznie „Chłopów”. I robił to gęsim piórem, samemu też ilustrując dzieło noblisty. A ściany swojego muzeum ozdabiał malowanymi przez siebie scenami z reymontowskich Lipiec. Przepisywał też dzieła Henryka Sienkiewicza i Adama Mickiewicza. Przepisanie „Pana Tadeusza” zajęło mu cztery lata, a gdy prywatny kolekcjoner chciał kupić od niego ten egzemplarz, oferując kwotę, za którą można było sprawić sobie średniej klasy samochód, Modrzejewski odmówił. Stworzone przez niego muzeum odwiedził m.in. prawnukowie noblisty, aktorka Emilia Krakowska (Jagna z ekranizacji „Chłopów”), aktor Daniel Olbrychski (odtwórca roli Karola Borowieckiego z „Ziemi obiecanej”), turyści m.in. z Japonii, Chin, Chile. On sam nie czerpał z tego żadnych zysków. Przez wiele lat borykał się z brakiem pieniędzy na opłaty za prąd i czynsz w swoim muzeum. Żył z tego, co ofiarowali mu ludzie, którzy niejednokrotnie składali się na opłaty czynszowe.

72-letni Tadeusz Modrzejewski zginął w marcu tego roku w pożarze mieszkania. W chwili, gdy muzeum miało przejść gruntowny remont, stać się placówką pod opieką Książnicy Beskidzkiej.

O 73-letnim Tadeuszu Wantule i jego działalności głośno było już za życia. Nie musiał umierać, by ludzie poznali jego dokonania i pokiwali głową w uznaniu jego pracy. Był przecież jednym z najbardziej znanych i rozpoznawalnych społeczników na Zaolziu. To on wymyślił Cierlickie (później Trzynieckie) Lato Filmowe; to dzięki niemu wędryńskiej szkole udało się nawiązać kontakty z Wisławą Szymborską, która później została patronką tej placówki; to on był wiceprezese Kongresu Polaków w Republice Czeskiej, pisał poezję, kochał kino, organizował zloty. Został dobrze zapamiętany. Jest i będzie dobrze wspomniany. Tak mówią ci, którzy go znali. Zresztą, sami Państwo przeczytajcie w tekście Danuty Chlup, który publikujemy w tym wydaniu „Głosu”.

CYTAT NA DZIS

Dr Michał Przeperski

historyk, pracownik Instytutu Historii PAN, rzecznik prasowy Muzeum Historii Polski, autor książki „Dziki Wschód. Transformacja po polsku 1986-1993”

...
Transformacja w Polsce nie była klasycznym westernem amerykańskim, ale – ze względu brutalność tego czasu – raczej produkcją w stylu Sama Peckinpaha. W latach 1986-1993 przemoc naprawdę była powszechna. Mieliśmy do czynienia z przemocą symboliczną, ale powszechna była też ta fizyczna – napady, rabunki i wymuszenia były codziennością polskich ulic tamtego czasu

W OBIEKTYWIE »GŁOSU«

• Nad definicją dachu nie trzeba się specjalnie zastanawiać. Ale czasami można go wykorzystywać w zupełnie nietypowy sposób. Przykładem jest ten przy ulicy Strzelniczej w Czeskim Cieszynie, gdzie wczoraj trwało wielkie... śnianie.

Fot. NORBERT DĄBKOWSKI

DZIŚ...

17

maja 2024

Imieniny obchodzą: Sławomir, Weronika
Wschód słońca: 4.35
Zachód słońca: 20.29
Do końca roku: 228 dni
(Nie)typowe święta: Światowy Dzień Pieczenia, Dzień Dojazdu Rowerem do Pracy
Przysłowie: „Gdy wiatr w maju z południa wieje, wkrótce deszcz poleje”

JUTRO...

18

maja 2024

Imieniny obchodzą: Aleksandra, Eryk, Feliks
Wschód słońca: 4.34
Zachód słońca: 20.30
Do końca roku: 227 dni
(Nie)typowe święta: Międzynarodowy Dzień Whisky, Międzynarodowy Dzień Muzeów
Przysłowie: „Jeśli w maju śnieg się zdarzy, to lato dobrze wyparzy”

POJUTRZE...

19

maja 2024

Imieniny obchodzą: Iwo, Iwona, Urban
Wschód słońca: 4.32
Zachód słońca: 20.32
Do końca roku: 226 dni
(Nie)typowe święta: Zielone Świątki, Dzień Dobrych Uczynków
Przysłowie: „Kto sieje jęczmień na Urbana, będzie pił piwo z dzbana”

POGODA

piątek

dzień: 16 do 18°C
noc: 12 do 11°C
wiatr: 4-6 m/s

sobota

dzień: 20 do 22°C
noc: 12 do 11°C
wiatr: 3-5 m/s

niedziela

dzień: 21 do 23°C
noc: 13 do 12°C
wiatr: 3-5 m/s

Niezwykłe znalezisko

Unikatowe dokumenty i fotografie sprzed 140 lat zostały znalezione podczas prac remontowych wieży kościoła pw. św. Alberta w Trzyńcu. Fotografie osób związanych z budową świątyni oraz zapisane w języku niemieckim okoliczności rozpoczęcia prac, ich przebieg i zaangażowane osoby przetrwały w stanie nienaruszonym.

Łukasz Klimaniec

Takie historyczne skarby zostały odnalezione podczas prac związanych z wymianą pokrycia głównej wieży trzynieckiego kościoła, które realizuje polska firma z Pogorza k. Skoczowa. W trakcie demontażu krzyża i znajdującej się pod nim bani pracownicy natrafili na tajemniczą blaszaną skrzynkę oraz kopertę. Znalezisko zostało otwarte w obecności proboszcza trzynieckiej parafii, ks. Františka Vrubla, przedstawiciela parafian i koordynatora remontu Wiesława Wani, dziekana frydeckiego Rudolfa Sikory oraz historyków z Muzeum Těšínska – Radima Ježa i Davida Pindura.

W zniszczonej przez czas kopercie znajdowały się etykieta firmowa wiedeńskiej

firmy A. Urbana, notatka z datą 24 września 1884 roku oraz podpisy rzemieślników pracujących wówczas przy wieży głównej. Blaszana skrzynka kryła w sobie znacznie lepiej zachowane historyczne skarby – były to dokumenty i fotografie w nienaruszonym stanie, które umieszczono tu z okazji poświęcenia krzyża zamontowanego na wieży w niedzielę 21 września 1884 roku.

Wśród nich był dwustronnicowy zapis historii kościoła w języku niemieckim (zatytułowany „Baugeschichte”), datowany na 21 września 1884 r. Podpisali się pod nim projektant kościoła Albin Theodor Prokop (1835-1916), który opracował plany wielu budowli na Śląsku Cieszyńskim, m.in. przebudowy zamku we Frydku, cukrowni w Chybiu, a także kościołów w Trzyńcu, Łomnej Górnej i Bystrzycy.

Dokument opisuje dość szczegółowo okoliczności rozpoczęcia budowy świątyni, przebieg prac i zaangażowane osoby.

• Blaszana skrzynka kryła w sobie historyczne skarby – były to dokumenty i fotografie w nienaruszonym stanie. Fot. mat. pras.

Wśród zdjęć znajdują się fotografie projektanta Albina Theodora Prokopa, arcyksięcia Albrechta Fryderyka Habsburga (1817-1895), który jako właściciel Komory Cieszyńskiej oraz założyciel i patron nowo powstałej parafii trzynieckiej zlecił budowę kościoła, a także budowniczego Eugena Fuldy (1841-1909), Rudolfa Walchera von Uysdal (ok. 1839-1917), ówczesnego

dyrektora Komory Cieszyńskiej oraz Franza Obtulowicza (1832-1897), dyrektora trzynieckiej koksowni i wieloletniego burmistrza Trzyńca. Wszystkie znalezione zdjęcia są podpisane przez przedstawione na nich osoby.

Znalezione dokumenty i fotografie trafiły do Muzeum Těšínska. – Z historycznego i dokumentacyjnego punktu widzenia jest to znalezisko

bardzo cenne dla parafii, miasta i całego regionu – uważa David Pindur. Zawartość skrzynki pamięci wiąże się bezpośrednio z fundatorami i budowniczymi kościoła, którzy w drugiej połowie XIX wieku należeli także do elit politycznych i społecznych Cieszyna. A wartość merytoryczną podnosi doskonały stan znalezionych zdjęć i dokumentów – dodaje.

Miłość czasami jest ślepa...

Na początku wyglądało to na obiecujący związek. Nie miał on jednak szczęśliwego końca. 20-letnia dziewczyna okazała się bowiem 34-letnim oszustem, który wyłudził od swojego „adoratora” kilkadziesiąt tysięcy koron. Trzynieckiej policji kryminalnej udało się go dopaść.

Piękną Marię z Hawierzowa poszkodowany poznał na pewnym portalu internetowym. Tam rozpoczęła się znajomość, którą para kontynuowała za pośrednictwem aplikacji w smartfonie. Pierwsza kwota była

niewielka – 200 koron za rzekomo własne zdjęcia, które oszust pobrał z zagranicznych stron internetowych. Potem pojawiły się kolejne prośby o finansowe wsparcie, mające najróżniejsze fikcyjne uzasadnienia, jak chwilowy brak pieniędzy wynikający z przebywania na zwolnieniu lekarskim, konieczność zakupu nowej pralki czy prezentu dla mamy. W ciągu niespełna miesiąca poszkodowany wydał w ten sposób 85 tys. koron. Z biegiem czasu jak żądania rosły, rosła również presja psychologiczna wywierana na mężczyznę, który

coraz usilniej starał się umówić ze swoją „miłą” na spotkanie w realnym świecie. Kiedy w końcu udało mu się ustalić termin, jego wybranka się nie pojawiła, a następnie zerwała z nim wszelki kontakt. Wtedy zrozumiał, że padł ofiarą oszustwa i zgłosił sprawę na policję. Na podstawie prowadzonej komunikacji oraz wyciągu z konta bankowego poszkodowanego udało się znaleźć przestępcę. Ten przyznał się do winy, uzasadniając swoje działania trudną sytuacją materialną. Grozi mu kara do 2 lat więzienia. (sch)

Na straży tych samych wartości

Dokończenie ze str. 1

Byla to długa walka z agresją z zachodu i wschodu, która ostatecznie doprowadziła do tego, że Polska stała się suwerennym państwem, które powstało w oparciu o zasady wolności, sprawiedliwości i równości. Bardzo się cieszę, że Polska i Czechy podziwiają te wartości. Wierzę, że tak będzie w przyszłości – podkreślił prezydent.

Petr Pavel mówił jednak nie tylko o wielkiej polityce. Przyznał, że Polska była pierwszym krajem, który odwiedził w swoim życiu. Był wtedy dzieckiem, a woda miała 14 stopni Celsjusza. – Polskie plaże wyglądały jak Bahamy – wspominał z uśmiechem prezydent.

Nad Bałtykiem gościł także w 1981 roku, kiedy zbliżał się do dwudziestki. Był pod wrażeniem, jak przyznał, ogromnych zmian, które dokonywały się nad Wisłą. Na własne oczy widział karnawał „Solidarności”.

Dziś do Polski Pavlovi dalej jest blisko. Nie tylko w przenośni, ale i dosłownie. Z jego domu letniskowego bliżej jest do Polski, niż do najbliższego czeskiego miasta. Czasami robi w Polsce zakupy, co niektórzy mu wypominają.

Tradycyjnie bardzo licznie pojawił się w Ambasadzie RP w Pradze Polacy mieszkający na Zaolziu. W tłumie gości wypatrzyliśmy między innymi Stanisława Folwarcznego, wicehetmana morawsko-śląskiego,

Marka Bystronia, prezesa Macierzy Szkolnej w RC, Halinę Twardzik, prezesa PTTS „Beskid Śląski”, Andrzeja Bizona, reprezentującego Kongres Polaków oraz Andrzeja Suchanka, reprezentującego Zarząd Główny Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego.

Po części oficjalnej przyszedł czas na degustację polskich potraw. Zaproszenie do skosztowania polskich win nie okazało się przejęciem. Można było skosztować produktów z winnicy w dolnośląskiej Trzebnicy, częstowano także... wykwinnymi serami. Poza tym pojawiły się między innymi chłodnik, bigos, a także pierogi ruskie oraz z kapustą. (wot)

to numer, pod który należy dzwonić po pomoc medyczną. W śróde linia ta obchodziła swój dzień, jako że data 15 maja zapisana cyfrowo tworzy właśnie liczbę 155. W RC dyspozytorzy odbierają pod tym numerem rocznie ponad 1,7 mln połączeń alarmowych. W województwie morawsko-śląskim w ub. roku było ich 390 tys. (sch)

155

Większości udało się w 1. rundzie

• Egzamininy wstępne do szkół średnich młodzież pisała w pierwszej połowie kwietnia. Fot. BEATA SCHÖNWALD

Wśród zakończyła się pierwsza runda rekrutacji do szkół średnich. W skali całego kraju 94 proc. uczniów klas 9. zostało przyjętych do szkół z maturą, a ok. 75 proc. udało się dostać do tej placówki, którą wskazały w podaniu na pierwszym miejscu. Jednak 6 tys. piętnastolatki w trzech klasach pierwszych podejmię tu naukę 90 dziewczyn i chłopców. Zainteresowanie było jednak większe. Dla trzech osób zabrakło miejsca pomimo zdanych egzaminów wstępnych, zaś osiem osób nie zaliczyło egzaminów z powodu zbyt niskiej liczby uzyskanych punktów w jednym lub więcej przedmiotach. W Polskim Gimnazjum oprócz obowiązkowej matematyki i języka czeskiego należało zdać również język polski.

Z kolei do Akademii Handlowej w Czeskim Cieszynie na kierunek w polskim językiem nauczania została przyjętych 11 uczniów. (sch)

KRESKĄ MALOWANE

Rys. JAKUB MRÓZEK

PYSZNE JEDZENIE
na imieniny, urodziny, jubileusze
i spotkania rodzinne

SKONFIGURUJ ONLINE

+48 537 357 077

www.cateringcieszyn.pl

Beata Schönwald

Sytuacja jest trudna

Łukasz Klimaniec

Rozmowa z Małgorzatą Wojcieszyską, redaktor naczelną ukazującego się na Słowacji „Monitora Polonijnego” na temat sytuacji w tym kraju po środowym zamachu na premiera Roberta Ficy.

Czy to, co wydarzyło się w śródo po wyjazdowym posiedzeniu rządu, jest efektem politycznego podziału w słowackim społeczeństwie?

– Z informacji, jakie teraz napływają, wynika, że ta sytuacja była podyktowana politycznymi antypatiami, a także bezsilnością wobec tego, co dzieje się na Słowacji. Ten 71-letni mężczyzna był przeciwny polityce obecnego rządu. Tak przynajmniej wynika z krótkiego nagrania tuż po jego zatrzymaniu, jakie znalazło się w sieci. Z jego wypowiedzi wynikało, że bardzo denerwowały go zmiany dotyczące publicznej telewizji i radia, które były tematem obrad parlamentu. Jego syn stwierdził, że ojciec nie głosował na premiera. Pojawiły się powiązania 71-latka, członka stowarzyszenia pisarzy słowackich, z organizacją, która wyznawała zasadę, że jeśli państwo sobie nie radzi, to obywatel ma prawo wziąć sprawę w swoje ręce i bronić się. Być może świadczy to też o jakichś problemach w sferze jego psychiki, ale o tym decydują biegli.

Podczas konferencji przedstawicieli rządu padły słowa, że Słowacja stoi u progu wojny domowej. Rzeczywiście tak jest?

– Andrej Danko, który jest szefem Partii Narodowej współtworzącej obecny rząd, wypowiedział wojnę mediom i opozycji. To z gabinetu

tu jego ministerki kultury wyszły propozycje dotyczące słowackich mediów. Danko, który już nieraz zaskakiwał swoimi ekstremalnymi wypowiedziami, historycznym głosem oznajmił, że „teraz bez skrupułów zabierzemy się za media i opozycję”. Szef opozycyjnej partii Progressywne Słowacja (Progressívne Slovensko) starał się uciszać i tonować nastroje. Apelował o to, by wszyscy politycy wystąpili razem i uspokajali społeczeństwo solidaryzując się z Robertem Fico, a jednocześnie potępiając ataki na polityków. Ale do tego wspólnego wystąpienia nie doszło. Głos zabrała prezydentka Zuzana Čaputová, która zwracała uwagę, że język agresji budzi agresję. Prawda jest też taka, że języka agresji używał sam Fico. Niedawno powiedział że taki język może doprowadzić do jakiegoś

Podczas konferencji przedstawicieli rządu padły słowa, że Słowacja stoi u progu wojny domowej. Rzeczywiście tak jest? – Andrej Danko, który jest szefem Partii Narodowej współtworzącej obecny rząd, wypowiedział wojnę mediom i opozycji. To z gabinetu

ataku, ale zapewne nie przypuszczał, że on sam stanie się ofiarą. Ostrzegwał, choć sam żonglował agresywnym słownictwem.

Czego teraz można się spodziewać?

– Mówi się o tym, że na chwilę będzie rosła rola Roberta Kaliňáka, który jest szefem resortu obrony, a wcześniej za poprzednich rządów Ficy był szefem MSW. Sytuacja jest bardzo niestabilna, co może podobać się wrogom demokratycznego ładu. Niebawem kończy się mandat prezydentki, wybory prezydenckie wygrał Peter Pellegrini, który był przewodniczącym parlamentu, a póki co w jego miejsce nie został wybrany nowy. Są tylko zastępcy. Zatem nie ma ani szefa parlamentu, ani premiera, który aktualnie jest w szpitalu. Trudno przewidzieć, jak zachowają się politycy, którzy nie są dalecy od hysterii. Ja jestem przerażona tym, co się dzieje. Tym bardziej że wiemy z polskiego podwórka, że takie tragiczne sytuacje spowodują, iż politycy jeszcze bardziej skaczą sobie do gardeł. Nie trzeba daleko szukać – wystarczy wspomnieć zamach na prezydenta Gdańska Pawła Adamowicza albo katastrofę smoleńską.

Teraz na Słowacji przydałby się ktoś, kto łągodziłby i łączył. Pytanie tylko, kto? Pozycja prezydentki jest osłabiona, zresztą przez samego Ficy, który nazywał ją „amerykańską agentką” i podkopywał pod nią dotki. Sytuacja jest trudna dla Słowacji, która jest bardzo spolaryzowana. I tak naprawdę trudno powiedzieć, czego się spodziewać. ▲

● Małgorzata Wojcieszyska. Fot. ARC

Zamach na premiera Słowacji

Dokończenie ze str. 1

Prezydent Czech Petr Pavel podkreślił, że atak na Roberta Ficy jest jednoznacznie karygodny, niezależnie od motywacji. – Powinno to być dla nas przestrogą, jak daleko może doprowadzić pogłębianie się wrogości i agresji w społeczeństwie – dodał.

Z prasowych doniesień wynika, że 71-letni zamachowiec to mieszkaniek miejscowości Levice, członek Stowarzyszenia Pisarzy Słowackich, który w przeszłości miał być związany z organizacją paramilitarną „Slovenski branci”, która jest określana jako skrajnie prawicowa lub prorosyjska. W chwili zatrzymania mówił, że nie

zgadza się z polityką rządu wypominając ataki rządzących na media. Politolog dr hab. Marcin Czyżniewski z Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu w rozmowie z Polską Agencją Prasową, że choć w historii współczesnej Słowacji to pierwszy przypadek zamachu na jednego z najważniejszych polityków w państwie,

to jednak w tym kraju dochodziło już do głośniejszych i niebezpiecznych wydarzeń związanych ze światem polityki. W 1995 r. porwano syna ówczesnego prezydenta Słowacji Michala Kovača, a tropy prowadziły do służb specjalnych i skłóconego z prezydentem premiera Vladimíra Mečiara. Przypomniał, że sześć lat temu zamordo-

wano słowackiego dziennikarza Jána Kuciaka, który opisywał m.in. podejrzane interesy biznesmenów związanych z rządem Ficy i jego partią SMER, a także rzekome powiązania asystentki premiera z włoską mafią. Demonstracje po tamtym zabójstwie doprowadziły do dymisji Ficy, który do władzy wrócił rok temu. (kfm)

Komentarze mediów

O raz pierwszy we współczesnej historii Słowacji doszło do zamachu na polityka – komentuje słowacka prasa atak na szefa rządu Roberta Ficy. Gazety krytykują zachowanie ochrony premiera po zamachu i zauważają, że reakcje słowackich polityków na to zdarzenie można podzielić na pojednawcze i atakujące media. Dziennik „Nový Čas” cytując wypowiedź słowackiego wicepremiera, ministra środowiska Tomasza Taraby, który przekazał mediom informacje o pomyślnie zakończonej operacji Ficy. Według słowackiej prasy zamachowego premiera nie jest już zagrożone. – Został ciężko ranny – jedna kula przeszła przez

brzuch, druga trafiła w staw – dodał Taraba, potwierdzając wcześniejsze doniesienia na ten temat. Niezależny „Dennik N” publikuje komentarz byłego komendanta głównego słowackiej policji Sztefana Harmana, który bardzo negatywnie ocenia działania rządowej ochrony. – Panował chaos, to oczywiście, i to jest porażka – ocenia w rozmowie z gazetą. Zaznacza, że ochroniarze powinni być natychmiast umieszczeni w samochodzie i odjechać z nim z miejsca zdarzenia, ponieważ nie było pewności, czy napastników nie było więcej. Harman przypomina też, że jeszcze kilka dni temu

sam Fico mówił o kierownikach pod jego adresem groźbach. Dziennik „SME” koncentruje się na reakcjach polityków, którzy zabrali głos natychmiast po zamachu. Zwraca uwagę, że o ile przywódca partii współpracującej Hlas-SD i ugrupowań opozycji zareagowali na sytuację pojednawczo i nawoływali do zjednoczenia, o tyle politycy koalicyjnej Słowackiej Partii Narodowej (SNS) i partii Smer-SSD premiera Ficy oskarżali media i opozycję o współodpowiedzialność za próbę zabójstwa premiera. Na łamach dziennika „Pravda” pojawił się wywiad z politologiem Tomášem Koziakiem. Można w nim przeczytać, że atak na premiera

to pierwszy taki incydent we współczesnej historii Słowacji, a także pierwsze usiłowanie zabójstwa szefa rządu lub państwa w Europie od 40 lat. Gazeta zastanawia się również, czy sam Fico swoim zachowaniem i wypowiedziami nie spowodował środowowego zamachu. „Hospodarske Noviny” przypominają, że zamachowiec, 71-letni Juraj C., pochodzi z miejscowości Levice na południu Słowacji, a przed 1989 rokiem był pracownikiem czeskosłowackiej służby bezpieczeństwa. Dodaje, że w ostatnich latach sympatyzował z paramilitarną organizacją Słowaccy Poborowi, powiązaną ze środowiskami ekstremistycznymi. (PAP)

» Smutek, tęsknota, blues... «

Tadeusz Wantuła (zmarł 5 bm.) był człowiekiem aktywnym na wielu płaszczyznach życia kulturalnego, politycznego i społecznego na Zaolziu. Współpracownicy i przyjaciele wspominają go jako dynamicznego człowieka „z charakterem”.

● Tadeusz Wantuła podczas ubiegłorocznego kręcenia „Głosu Brandysa” dla głos.live. Fot. LUDÉK ONDRUŠKA

organizatorem i prowadzącym był Tadeusz Wantuła, ale także kursy wodzireja, które odbywały się w ośrodku szkoleniowym Zarządu Głównego PZKO w Koszarzyrkach: – Prócz Złotów Młodzieży w Bystrzycy czy Wędryni wspomnielimy przede wszystkim wymyślone i prowadzone przez Tadeusza kursy wodzireja. Przez kilkanaście lat zaraził pasją i wyszkolił dziesiątki społeczników, liderów swoich środowisk, późniejszych działaczy PZKO-wskich i nie tylko. Kursanci, bo tak nas nazywano, brali czynny udział w przygotowaniach do Złotów, ucząc się w ten sposób organizacji największych nawet imprez.

Pamiętam te godziny niepewności, oczekiwania na przyjazd najbliższych zespołów rockowych z Polski, gwiazd ówczesnych złotych, a musimi pamiętać, że nie było wtedy Internetu ani telefonów komórkowych, a czas oczekiwania na granicy polsko-czechosłowackiej liczono niekiedy nie na minuty, a na dni. Pamiętam nawet, że pewnego razu w akcie desperacji wpadliśmy na pomysł, aby założyć peruki i przebrać się za członków zespołu, a muzykę puścić z playbacku, ale Tadek, sobie tylko znanymi sposobami, umiał zadbać o to, że zespoły docierały na czas.

Nawet wtedy, kiedy Tadeusz zrobił sbitę przerwę w organizacji Złotów, a tę rolę przejął koło PZKO w Bystrzycy wraz ze Stowarzyszeniem Młodzieży Polskiej, Tadeusz zawsze służył radą i pomocą w każdej sprawie.

Na Kamienicy i Kozubow
Henryk Cieślak, gospodarz ośrodka czasowego na Pasieczkach w Koszarzyrkach (dawnej ośrodku szkoleniowego ZG PZKO) wspomina nie tylko kursy wodzireja i warsztaty teatralno-filmowe, organizowane przez Zarząd Główny i prowadzone przez Wantulę, ale także rajdy turystyczne.

– W latach 80. przeżył szereg lat organizowaliśmy w Koszarzyrkach kursy teatralno-filmowe i wodzirej. Tadek miał wielki talent i wizję, jeśli chodzi o kierunek programu i dobór znakomitych prelegentów i wykładowców. O tym, że kursy te były kuźnią kadry – młodych polskich liderów w działalności społecznej na Zaolziu, świadczy to, że absolwenci tychże kursów do dziś są widocznymi w naszym polskim organizacjach.

Poznaliśmy się w 1978 roku. Jako świeżo upieczony absolwent Uniwersytetu Śląskiego uczyłem w PSP w Bystrzycy. Przychodzi Tadek i stwierdza, że w Nydku chciałby zorganizować GREKE (to były superdyskoteki z programem, organizowane jeszcze przed Złotami Młodzieży).

„Jesteś w zarządzie MK PZKO – załatw salę” – powiedział mi. I Nydek zatrzęsął się w posadach – takiego odjazdu jeszcze nie było. Razem organizowaliśmy zimowe rajdy na Kamienicy, do ostatniej polskiej typowo górskiej szkoły, oraz letnie rajdy na Kozubową – do polskiego schroniska, wybudowanego z inicjatywy Władysława Wójcika w okresie międzywojennym. Po zmianach ustroju organizowane przez Tadeka Biały Rajdy i Złote Rajdy, kończące się na Pasieczkach, były wspaniałymi imprezami plenerowymi. Tadeusz umiał przekonywać dyrektorów polskich szkół, aby wysłali ekipy rodziców z dziećmi. Odszedł Wielki Lider – przekonuje Cieślak.

Zaprosił noblistkę do Wędryni

Marta Roszka, emerytowana dyrektorka Polskiej Szkoły Podstawowej im. W. Szymborskiej w Wędryni, zapamiętała Wantulę jako działacza i prezesa Macierzy Szkolnej w Wędryni oraz człowieka, dzięki któremu szkoła nawiązała kontakt ze swoją późniejszą patronką.

– Tadeusz był człowiekiem stanowczym, kiedy do czegoś się zapaślił, to również to zrealizował. Dla niego nie było nic trudnego. Największą inicjatywą w tamtym okresie wykażała się Macierz w 2005 roku, kiedy obchodziliśmy 100-lecie szkoły. Ale już wcześniej, w 2001 roku, pani Wisława Szymborska odwiedziła naszą szkołę. I to dzięki panu Wantule, który miał odpowiednie kontakty. To był jego pomysł, aby ją zaprosić do nas i dzięki niemu udało się to zrealizować. Pani Wisława przeprowadziła lekcję, która była bardzo wzruszająca i dzieci (dzisiaj już osoby dorosłe) do dziś to wspominają.

Szymborska miała przyjechać także z okazji 100-lecia, ale wtedy już chorowała. Wówczas – to również była inicjatywa pana Wantuły – powstała „dąbrowa stulecia”. Posadziliśmy sto dębów na działce nad Olzą, która podarował Macierzy Szkolnej jeden z rodziców, pan Roman Siko-

Eksplozja młodego teatru
Zmarły był także motorem amatorskiego ruchu teatralnego w jego świeżym, młodzieżowym wydaniu. O tym okresie opowiada Jerzy Mõhwald, członek Teatryku ZG i Teatru im. Mjr. Szmauza w Trzyczu, działających w latach 80.: – W czasach najwzrądszej „normalizacji”, na przełomie lat 70. i 80., młodzi ludzie poszukiwali możliwości wypowiedzenia się. Nastąpiła eksplozja amatorskich zespołów teatralnych od Bogumina po Mosty. Powstał kurs wodzireja, kurs reżysera i aktora. I powstały „Melpomenki” – przegląd zespołów teatralnych. Do koordynacji, dynamiki i atrakcyjności tego ruchu przyczynili się Marek Mokrowiecki, Karol Suszka i Tadek Wantuła. Pierwsi dwaj wcieliłi się w rolę „dobrych chwalejących”, Tadek w rolę „złego, ostrego, oceniającego krytyka”. Wyrzwalali oni swoisty spektakl, nadający niesamowitą atmosferę tym przeglądom.

Tadek był znakomitym organizatorem, człowiekiem elokwentnym, poruszającym się jak ryba w wodzie w mętnych wodach polskiego i czeskiego show-biznesu. Obca mu była zaolziańska zaściankowość. Nie miał kompleksów, jego słowo dużo znaczyło. Nie bał się mikrofonu, kamery, tłumów, oficjeli. Pomagał nam w organizacji występów (Teatryku ZG, Teatru im. majora Szmauza). Jeździł z nami na różne przeglądy i festiwale. Podczas krajowych eliminacji wpadliśmy na zwirowany pomysł, żeby snobistycznym widzom narobić trochę wody z mózgow. Posadziłem Tadeka na środku sali, miał akurat zlaną nogę w gipsie. Otrzymał zadanie: „Tyłko siedź i nic nie rób”. Nie doszło, że zebrał najwięcej oklasków, to w dodatku w lokalnej mutacji ogólnokrajowej czeskiej gazety przeczytaliśmy że „polscy twórcy teatralni wyrażili obawy z utraty dynamiki i skostniałości współczesnego młodego teatru”. Tacy to byli ludzie i takie to były czasy.

Tadek był ważnym elementem tego młodzieżowego, szalonego kolorytu.

Na krakowskim Rynku...

Jan Daniel Zolich pamięta Wantulę jako koleżę ze studiów na Uniwersytecie Jagiellońskim i z krakowskiego środowiska młodych poetów, a także – z czasów znacznie późniejszych – jako pomysłodawcę Zielonej Szkoły nad Bałtykiem, organizowanej od 2008 roku przez Kongres Polaków. Jako opiekun grupy miał możliwość spotkać się z nim na Kaszubach.

– Poznałem Tadeusza w Krakowie, byliśmy na uniwersytecie w grupie zaolziańskich studentów. To był początek lat 70., trudne czasy, sklepy puste, a miasto jak tygiel. Z Gołębiej, gdzie miał Tadek zajęcia, był kawałek do Rynku Głównego. Tam już królowała grupa „Teraz” z Zagajewskim, Kornhauserem, Kronholdem.

W akademiku, gdzie mieszkaliśmy, raczkowali nasi koledy, poeci z grupy „Tylicz”, z Sądcewicy. Tadeusz zaczął pisać wiersze. Uzbierało się w tomik „Światłowienie”, który wydałiśmy w trójkę, razem z Kazimierzem Kaszperem. Po studiach drogi nasze się rozeszło. Tadek przestał pisać, ale wszędzie było go pełno – opowiada.

Pustkę, która została po śmierci Tadeusza Wantuły, Zolich wyrażał w kilku słowach: „Nieodmiennie drzwi, smutek, tęsknota, blues”. ▲

GŁOSIK

»Calineczka« pełna kolorów i muzyki

Jabłonkowskie przedstawienie szkolne „Calineczka” na podstawie baśni Hansa Christiana Andersena zachwyciło publiczność. W zeszłym tygodniu odbyły się dwa spektakle popołudniowe oraz poranny dla okolicznych szkół.

Danuta Chlup

Wspaniale zagrane role, wpadające w ucho piosenki, tańce zwierzątek, kwiata i motyli, kolorowa sceneria – to wszystko cechowało spektakl, który przygotowały z uczniami klas 1.-5. nauczycielki Szkoły Podstawowej im. H. Sienkiewicza z Polskim Językiem Nauczania w Jabłonkowie.

Przez scenę przewinęła się setka dzieci. W głównych rolach wystąpili: Stella Jakus (Calineczka), Zora Kluz (Matka), Alžběta Jakubik (Ropucha), Izabela Filipek (Mysz), Anna Krzyżanek (Jaskółka), Marcin Filipczyk (Król Elfów).

Spektakl wyreżyserowały nauczycielki Renata Kohut i Zuzanna Świerczek. Pierwsza z pań zastroszczyła się przede wszystkim o kwestie artystyczne, druga o organizacyjne.

– „Calineczka” pasowała nam do wiosny, chcieliśmy także, aby była odpowiednia na Dzień Matki. I bardzo długo nie była grana w Jabłonkowie – tak pannie reżyserki uzasadniły wybór sztuki.

„Calineczka” to pełna przygód opowieść o małej dziewczynce, która urodziła się z ziarenka zasilanego przez bezdzietną wdowę. Na jabłonkowskiej scenie wyłoniła się z kwiatu podczas nastrojowego tańca. Umieszczona przez szczęśliwą wdowę w wysyciełanym poduszki wilkinowym koszu Calineczka obserwowała zwierzęta. Aż pewnego dnia porwała ją ropucha. W pełnym głońów i błota podwodnym świecie dziewczynka nie czuła się szczęśliwa.

– Sama jedna nie poradzę sobie. Co ja biedna sama tutaj robię? – spytała niepocieszona Calineczka.

– Nie bój się, Calineczko, my coś wymyślimy. Nie bój się, Calineczko, my cię ocalimy – odpowiadały przychylne jej stworzenia.

Kiedy wydołała się z powrotem do świata, trafiła do chrabąszcza.

7

tańców można było obejrzeć w spektaklu „Calineczka”. Tańczyły: czarownice, kwiaty, zwierzątka, żaby, motyle, myszki oraz dworzanie.

Tylko fakt, że jego rodzina uznała ją za brzydką, uratował ją od małżeństwa z owadem. Wkrótce jednak nadeszła zima. Calineczka znalazła schronienie w ciepłej norze myszki. Darzyła ją wdzięcznością, lecz gdy mysz postanowiła ją wyswatać z ponurym i nudnym kretem, zdecydowała się skorzystać z pomocy jaskółki, którą kiedyś ocaliła przed zamarnięciem. Ptaszek przekonał Calineczkę, że udusi się w ciemnym, podziemnym świecie, ponieważ potrzebuje słońca, powietrza, kolorów, radości. Na skrzydłach jaskółki odleciała do ciepłych krajów i wyszła za mąż za króla elfów.

Calineczka zostanie żoną króla elfów.

●●●

Nie bój się, Calineczko, My coś wymyślimy.

Nie bój się, Calineczko, My cię ocalimy

Fragment piosenki ze spektaklu

● Finał przedstawienia. Zdjęcia: DANUTA CHLUP

E-mail: danuta.chlup@glos.live

Pisząc do nas, podaj swój wiek, klasę i adres szkoły, do której uczęszczasz. Prosimy o nadsyłanie listów o objętości do 2000 znaków ze spacjami.

GŁOSIKOWA KORESPONDENCJA

Fot. ARC Szkoły

Ekologia u stóp Giewontu

W dniach od 6 do 14 kwietnia roku dziesięciu uczniów Szkoły Podstawowej im. Gustawa Przeczka w Trzyńcu wzięło udział w niezwykłym programie edukacyjnym w malowniczym Zakopanem. Wraz z rówieśnikami z Polski, Macedonii Północnej i Rumunii stworzyli 40-osobową grupę, która wyruszyła na poszukiwanie wiedzy i przygód pod okiem doświadczonych instruktorów: Antoniego Machonia i Julii Mydlarz.

Uczestnicy programu ERA-SMUS+ Eco Champs już na wstępie zostali otoczeni przyrodą, podczas odwiedzin Centrum Edukacji Przyrodniczej w Tatrzzańskim Parku Narodowym. Poznawali tajniki działania ekosystemu i dbałości o środowisko naturalne, a także mieli okazję uwiecznić swoje doświadczenia na filmach. Jednak był to dopiero początek ich przygody.

Następnie młodzi ekolodzy udali się na wykład do Ciepłowni Geotermalnej, gdzie poznawali zasoby odnawialnej energii i sposoby jej wykorzystania. Spacer po Nadleśnictwie Nowy Targ nie tylko pozwolił uczestnikom poddychać świeżym powietrzem, ale także stanowił okazję do praktycznego zaangażowania się w ochronę przyrody. Zbierając śmieci

Chcielibyśmy serdecznie podziękować wszystkim za wsparcie i możliwość udziału w tym nieswoim programie. Dla naszych młodych ekologów to nie tylko podróż po ścieżkach przyrody, ale także niezapomniana przygoda, która na długo pozostanie w ich sercach i umysłach.

Irena Stodola, nauczycielka

Fot. PSP w Gródku

Sezon na lody rozpoczęty

Nie ma chyba dziecka, któremu ciepłe miesiące nie kojarzyłyby się z lodami. Dzieci z polskiej podstawówki w Gródku udały się niedawno na lody w ramach świetlicy szkolnej. Jak widać na zdjęciu, delectowały się lodami na patyku. A wy jakże lubicie najbardziej? Także na patyku, czy może raczej włoskie lub gal-kowe? O jakim smaku? Waniliowe, czekoladowe, karmelowe, śmietankowe, z bakaliami, truskawkowe czy może jeszcze inne? Napiszcie o swoich ulubionych lodach na e-mail: danuta.chlup@glos.live i przyslijcie wasze zdjęcia z lodami. Chętnie je opublikujemy w jednym z następnych wydań „Głosika”. (dc)

»Wierzcie w siebie!«

Sztuki plastyczne, śpiew i poezja. Taką artystyczną mieszankę w formie warsztatów zaserwowała we wtorek uczniom PSP im. Henryka Sienkiewicza w Jabłonkowie Natalia Niemen. Polska artystka, córka wybitnego i oryginalnego muzyka Czesława Niemena, trafiła na Zaolzie za sprawą przyjaźni.

● Natalia Niemen poprowadziła w Jabłonkowie pierwsze warsztaty artystyczne na Zaolziu. W planie jest kontynuacja.

Szymon Brandys

Podczas wtorkowych zajęć w Jabłonkowie uczniowie mieli za zadanie dowolną techniką (szkic, rysunek, akwarela) wyrazić, jak postrzegają samych siebie. Dodatkowo uczestnicy tworzyli teksty poetyckie korespondujące z obrazami. – To dla mnie forma terapii – podkreśliła Wiktorija Madzia dołączająca do tego krajoznawstwa rodzinnego Bukowca Maja Pyszko z klasy 9. Jak dodała, takie warsztaty to dla niej zupełna nowość. Z kolei dziwiętoklasista Jakub Lisztwan stwierdził, że choć zadanie nie było łatwe, to był to bardzo dobry sposób na spędzenie dnia w szkole. – Nazwisko Niemen słyszałem, ale nie kojarzyłem wcz-

– Lubię pracować z młodymi, chcę ich aktywizować i inspirować do odważnego znalezienia w sobie wszystkich talentów z samych głębin, a także do szukania w sobie oryginalności – mówiła w rozmowie z „Glosem” artystka, która pierwszy raz na Zaolziu gościła jesienią ubiegłego roku na werniszu wystawy fotografii Moniki Ramszy w Kawiarni i Czteryli „Avion” w Czeskim Cieszynie. Była zresztą jedną z modelek, a przy okazji zaśpiewała kilka piosenek. – Poznałyśmy się na warsztatach muzycznych w Polsce, a nasza przyjaźń przerodziła się też we współpracę artystyczną – dodała Ramsza.

● Klara Kadlubiec (z lewej) i Eliška Gazur zaprezentowały utwór „Ej, gróńczku, gróńczku”.

ZDJĘCIA: SZYMON BRANDYS

śniej dokładnie – dodał. W ramach artystycznego przedpołudnia nie mogło też zabraknąć akcentów muzycznych. Próbkę miejscowego folkloru dały piosenkarce najmłodsze uczestniczki Eliška Gazur i Klara Kadlubiec, śpiewając „Ej, gróńczku, gróńczku”. Ich starsza koleżanka Wiktorija Madzia dołączyła do tego repertuaru „Doliny, doliny”, choć przyznała, że lepiej jej się śpiewa piosenki popularne. Dlatego też zaprezentowała „Rise Up” amerykańskiej piosenkarki Andry Day.

– Twórcie, komponujcie, piszcie, bo macie tutaj niesamowity fundament w tej ziemi – zachęcała uczniów Natalia Niemen. – Szu-

kacie w sobie swoich melodii, nie bójcie się, jesteście zdolni, bardzo młodzi i wszystkiego jesteście się w stanie nauczyć – dodała, podkreślając znaczenie odwagi i pewności siebie w życiu człowieka. – Jesteście uroczo nieśmiali, nie gubicie tej czystości, którą macie, ale wierzcie w siebie! – zakończyła. Artystce wtórowała Monika Ramsza, która, jako matka dwóch synów, często powtarza im, że wszystko mogą w życiu osiągnąć. – Ale tylko wtedy, kiedy będą mieli odwagę, z której wszystko się wywodzi i do niej sprowadza – podkreśliła w rozmowie z naszą gazetą zapewniając, że w planie są kolejne warsztaty.

Słowa anioła w śniegu

Przejmujące, dotykające czułych strun życia wiersze, ale i promiennie optymistyczne utwory wywołujące natychmiastowy uśmiech znalazły się w najnowszym tomiku poezji „Słowa” Tadeusza Hankiewicza, aktora Sceny Polskiej Teatru Cieszyńskiego w Czeskim Cieszynie. Publikacja ukazała się dzięki Karolowi Suszce, aktorowi, wieloletniemu dyrektorowi Teatru, który był pomysłodawcą i sponsorem wydania tomiku wierszy.

Zaczęło się od anioła. A właściwie od drewnianej figurki anioła, którą Tadeusz Hankiewicz dostrzegł leżącą w śniegu nieopodal śmietnika. Podniósł, przyniósł do domu i napisał o tym wiersz tytułujący go „Anioł w śniegu”.

– Gdy przeczytałem ten wiersz Karolowi Suszce, na drugi dzień oznajmił mi, że nauczył się go na pamięć. I zaproponował, by wydać moje wiersze. I tak pracą zapracowałem na pracę – uśmiecha się Tadeusz Hankiewicz. – Karol na podstawie tego wierszyka zdecydował, że warto w to zainwestować. To dla mnie wielki komplement – nie ukry-

wał. Był dyrektor Teatru Cieszyńskiego zdecydował się pokryć koszty związane z wydaniem publikacji i tak w stosunkowo krótkim odstępie czasu ukazał się drugi tomik wierszy Tadeusza Hankiewicza. Wcześniej, jesienią 2023 roku, nakładem Konsulatu RP w Ostrawie, została wydana „Niewymuszona historia Sceny Polskiej” zawierająca jego wiersze poświęcone spektaklom, w których występował, co stanowiło niejako ich humorystyczne postscriptum z satyrycznymi puentami.

„Słowa” (nazwa tomiku wzięła się od tytułu pierwszego wiersza) są jednak zupełnie inne. Znajdując się w tym tomiku wiersze dotykają czułych strun życia, w bolesnie prawdziwe, ale zarazem subtelny sposób traktują o miłości, relacjach, codziennych zmaganiach z rzeczywistością. Utwory smutne, a niekiedy bolesne, przepłatanie są promiennie optymistycznymi i zabawnymi wierszami układając się tak, jak dni w codziennym życiu.

Jak wyznaje Tadeusz Hankiewicz, wspominamy „Anioł w śniegu” to stosunkowo młody wiersz. Część z utworów tomiku „Słowa” powstała w latach 2008-2009, kiedy wraz z żoną, aktorką Dagmarą Foniok, mieszkali w Holandii.

– Te wiersze powstały z bólu egzystencjalnego. Wtedy rodzi się w człowieku taka smuta. To nie była typowa nostalgia za krajem, ale coś, czego nazwać nie potrafię – wyznaje autor. Tomik „Słowa” zawiera kilka bardzo osobistych wierszy – takimi są na przykład utwór poświęcony żonie Dagmarze, wiersze dla córek – Moniki i Matyldy, kompozycja dla Karola Suszki, a także utwory „Tu w domu jest wszędzie” i „Modlitwa”. Niektóre wiersze zostały napisane w Warszawie, jeszcze inne w Czeskim Cieszynie.

● Wiersze Tadeusza Hankiewicza w tomiku „Słowa” w subtelny sposób traktują o miłości, relacjach i codziennych zmaganiach z rzeczywistością.

Fot. EUKAS KLIMANIEC

– Córka pana Szpyrcy, gdy przeczytała „Wykopki”, powiedziała: jakbym słyszała tatę... Nie znam lepszego wyrazu uznania. To jeden z najlepszych komplementów – przyznaje autor, który aktualnie prawie w ogóle nie pisze już wierszy. Ograniczył tworzenie satyrycznych utworów, jakie przygotowywał na okoliczność premier teatralnych, bo niektórzy jego wierszyki brali zbyt ciężki utwór jak „Rynek”, „Stolarnia” czy „Wykopki”.

– Jakkolwiek przykrość lub stres – przyznaje aktor. – Piszę wiersze dla siebie i żeby ludziom się miło je czytało. Ograniczyłem ich pisanie, ale nigdy nie wiadomo, kiedy będę musiał prosić muzeum o interwencję – wyznaje autor.

Tomik „Słowa” Tadeusza Hankiewicza będzie dostępny bezpłatnie w Księgarni u Wirthów w Czeskim Cieszynie, oddziałach miejscowej biblioteki oraz w kawiarni „Avion”. (klm)

POP ART

Janusz Bittmar

Wciąż jeszcze mamy maj, miesiąc, który w Pop Arcie baaardzo lubimy. W muzycznej odsłonie recenzja najnowszej płyty formacji Mirai, w filmowym okienku rozstrzygnięcie zabawy, w której do zdobycia były bilety do Cinema City w Cieszynie.

Janusz Bittmar

RECENZJE

MIRAI – Tomodachi

• Andy Serkis ponownie wcielił się w postać Golluma. Zdjęcia: mat. prasowe

Czy tuż po trzydziestce można mieć kryzys wieku średniego? Najwidoczniej tak, przynajmniej takie odnoszę wrażenie, słuchając najnowszego albumu grupy Mirai zamkniętej w Trójkącie prawie Bermudzkiem, pomiędzy Frydkiem-Mistkiem, Nowym Jiczynem i... Japonią. Urodzony w Kraju Kwitnącej Wiśni lider grupy, Mirai Navrátil, ponownie przeforsował pomysły na japońska nazwę albumu. „Tomodachi” to już czwarta „japońska” płyta Mirai, po bardzo udanej poprzedniczce „Maneki Neko” (2021) oraz dwóch starszych wydawnictwach – „Arigato” (2019) i „Konnicchiwa” (2017). Słowo „tomodachi” oznacza „przyjaciela” i w takim klimacie podobno zrodziła się też czwarta w dyskografii formacji płyta studyjna. Na chwilę obecną w Czechach nie ma bardziej medialnej i zakochanej we własnym odbiciu grupy grającej pop rocka. Pytanie, czy to wystarczy, żeby utrzymać równy poziom przez całą karierę, z nowym albumem mam bowiem jeden duży problem. W porównaniu do poprzednich pomysłów poprzedniczki jest miejscami wręcz okropny.

Poza wydanym w tym roku trzecim al-

• Grupa Mirai nagrała płytę, o której pewnie szybko zapomnimy.

bumem piosenkarki Kateřiny Marii Tichej („Plamen”) nie było w mojej prywatnej oczekalni czeskiej płyty, która budziłaby większe oczekiwania. I w odróżnieniu od rewelacyjnej muzyki pani Kasi, najnowsza propozycja Mirai’a Navrátila i jego kolegów brzmi jak sokowirówka, która zacięła się na jednym trybie i już nie zamierza z nami dalej współpracować. Wokalista i gitarzysta Navrátil w wywiadach poprzedzających ukazanie się płyty sugerował, że „Tomodachi” będzie najbardziej eksperymentalnym wydawnictwem w karierze grupy. W rzeczywistości powstały piosenki na przemian nudne i przewidywalne. A syntezatorów, w postaci słodkiej, niestrawnej papki, mamy na tym albumie tyle, że nawet Imagine Dragons mogliby Mirai zazdrościć takiej odwagi.

Jako eksperyment można potraktować wyłącznie krótki, bo tylko 33-minutowy czas trwania całego albumu. Płyta rozpoczyna się w pseudohip-hopowym klimacie. „Easy” brzmi raczej jak kalka najokropniejszych boysbandów z lat 90., spotęgowana czeskim banalnym tekstem w formie „przygotówki” do

bumem głępszego refrenu. Trzydziestolatki walczą na albumie głównie z upytującym czasem. „Čas mi teče mezi prsty” – śpiewa Navrátil w ukrytym pod numerem drugim temacie „Kdyby přišel čas zbyvalo”, zbliżonym pop-rockową stylistyką do utworów z poprzednich dwóch albumów. W zestawieniu drugiego przedostatniego tematu „Dopis”, jak również zamykającego płyty „A ty viš” – wiemy na pewno, że zacinającej się sokowirówki nie damy rady uratować. „Nejrači bych utekl” – śpiewa Navrátil w ostatnim, najbardziej przesłodzonym utworze w całej chybą karierze grupy. Oby tylko fani nie odczytali tego dosłownie na koncertach, tym bardziej że szukają się megalomańskie letnie obozy muzyczne z grupą Mirai, jeden również we wrześniu w Ostrawie.

Pomimo słabej płyty ja na pewno nie spiszę Mirai na straty. Każdy kryzys, chwilą pochwalilem, otrzymujemy muzycznego dziwolęga – „Promiň”, piosenkę błądzącą w najgorszych labiryntach kiczu. Fatalnej sytuacji przed metą nie uratuje nawet gościnny udział słowackiego rapera Majka Spirita w wybranym na

singla utworze „Čas rány zahojí”. Navrátil wprawdzie nie katuje już przeprosinami, ale dołuje z kolei uciekającym czasem. „5 minut a jsi přeč”, rapuje Spirit i po części ratuje cały utwór, bo bez jego bratysławskiego egzystencjalizmu trudno byłoby wytrzymać te trzy minuty grozy. Potem już – po przecierpieniu zarówno przedostatniego tematu „Dopis”, jak również zamykającego płyty „A ty viš” – wiemy na pewno, że zacinającej się sokowirówki nie damy rady uratować. „Nejrači bych utekl” – śpiewa Navrátil w ostatnim, najbardziej przesłodzonym utworze w całej chybą karierze grupy. Oby tylko fani nie odczytali tego dosłownie na koncertach, tym bardziej że szukają się megalomańskie letnie obozy muzyczne z grupą Mirai, jeden również we wrześniu w Ostrawie.

Pomimo słabej płyty ja na pewno nie spiszę Mirai na straty. Każdy kryzys, chwilą pochwalilem, otrzymujemy muzycznego dziwolęga – „Promiň”, piosenkę błądzącą w najgorszych labiryntach kiczu. Fatalnej sytuacji przed metą nie uratuje nawet gościnny udział słowackiego rapera Majka Spirita w wybranym na

PRZEZ LORNETKĘ

SZYKUJE SIĘ POLOWANIE NA GOLLUMA

W 2026 r. do kin trafi nowa odsłona „Władcy Pierścieni” – „The Hunt for Gollum” („Polowanie na Golluma”). Jak czytamy w oficjalnej notatce prasowej, w centrum znajdzie się postać Golluma, w którą wcielił się ponownie Andy Serkis. Dyrektor generalny wytwórni Warner Bros. Discovery, David Zaslav, obiecuje, że w filmie zostaną opowiedziane historie, których wcześniej nie udało się przemycić. Za scenariusz odpowiedzialni są Fran Walsh i Philippa Boyens, wspierani przez Phoebe Gittins i Arty Papageorgiou. Głównym producentem filmu jest Peter Jackson, twórca poprzednich kulturowych odston kinowych „Władcy

Pięścieni”. – Nadszedł czas, aby po raz kolejny wyruszyć w nieznaną z moimi drogimi przyjaciółmi, niezwykłymi i nieznany strażnikami Śródziemia: Peterem, Fran i Philippą – stwierdził aktor Andy Serkis. Oryginalna trylogia „Władcy Pierścieni” do dziś cieszy się ogromną popularnością. Filmy w reżyserii Petera Jacksona zarobiły na całym świecie prawie 3 mld dol., a kolejna trylogia, oparta na „Hobbicie”, dorównała tym dochodom. W trylogii zagraли tacy aktorzy, jak Elijah Wood, Ian McKellen, Liv Ullmann, Viggo Mortensen, Sean Astin i Cate Blanchett.

Z »GŁOSEM« DO CINEMA CITY

Znany zdobywców dwóch podwójnych karnetów na dowolny seans filmowy do multiplexu Cinema City w Cieszynie. Szczęście w naszej majowej zabawie uśmiechnęło się do Agnieszki Veselej i Alexandry Zubek.

Bilety w formie elektronicznej zostaną przesłane na podany przez laureatów konkursu adres e-mailowy. Gratulacje! Prawidłowa odpowiedź: na zdjęciu była amerykańska aktorka Anne Hathaway.

Magiczny łącznik Azji z Europą

Marek Konieczny z Karwiny, społecznik ze Stowarzyszenia „Olza Pro” i pasjonat podróžowania, wybrał się raz autostopem do Stambułu. Od tego czasu każdego roku przyjeżdża do Turcji, by lepiej poznać ten kraj. W tym roku przemierzył ok. 6 tys. kilometrów, docierając na tereny graniczne Turcji z Irakiem. – Turcy mają inną kulturę i mentalność. Ale są niesamowicie gościnni – podkreśla w rozmowie z „Głosem”.

• Marek Konieczny na tle panoramy miasta Cizre i rzeki Tygrys.

Łukasz Klimaniec

Czym pachnie Turcja?

– Odwiedziłem Turcję już kilka razy i dla mnie to jedno z miejsc, gdzie wzdłuż rzeki Eufrat i Tygrys powstawała i rozwijała się cywilizacja. Turcja więc pachnie dla mnie autentycznością, historią, a także czymś magicznym, co jest całkiem blisko, bo tylko w odległości dwóch i pół godziny lotu samolotem, a zarazem to zupełnie inna kultura i mentalność ludzi. To taki magiczny łącznik Azji z Europą.

Skąd pana fascynacja tym krajem?

– Cztery lata temu dotarłem do Stambułu. Chciałem bardzo zwiedzić Bałkany, Serbię, Bułgarię i Rumunię, więc pojechałem autostopem do Stambułu. To jedno z największych miast na świecie. Mieszka tam około 15 mln ludzi. Jest niesamowicie zróżnicowane kulturowo. Byłem tam przez tydzień, ale szybko zrozumiałem, że to za krótko, żeby zwiedzić go tak, jak europejskie miasta. Na to potrzeba dużo więcej czasu.

Jak dojechać do Stambułu autostopem?

– Staje się na „wylotówce” w Mostach w kierunku na Słowację i jedzie się cały czas autostopami. Ja jechałem na Bratysławę, Budapeszt, dalej do Serbii, a potem przez Bułgarię. Od 18. roku życia podróżuję autostopem, więc to ponad sześć lat. Już się przyzwyczaiłem. Zawsze jest trochę strachu, ale jak dotąd nic złego nie zdarzyło mi się po drodze.

Od czasu tamtej wizyty w Stambule wraca pan do tego kraju?

– Regularnie każdego roku zimą odjeżdżam na podwójny karnet na dowolny seans filmowy do multiplexu Cinema City w Cieszynie. Szczęście w naszej majowej zabawie uśmiechnęło się do Agnieszki Veselej i Alexandry Zubek.

a w tym roku wybrałem się na południowe i południowo-wschodnie wybrzeże. Celem były tereny na granicy z Syrią i Irakiem.

Jakim krajem jest Turcja?

– To kraj niesamowicie zróżnicowany. W Turcji jest prawie wszystko: góry, jeziora, rzeki, lasy, plaże, pustynie, jaskinie, kopalnie, zabytki, nowoczesna architektura. Każdy w Turcji znajdzie to, co chce. Turcja jest ogromnym państwem w porównaniu z państwami europejskimi. Na mapie wydaje się, że jest mała, ale to państwo jest ogromne. Jeśli przełożymy mapę Turcji na Europę, to ten kraj jest tak duży jak Niemcy, Czechy i Polska razem wzięte. Więcej odległości są większe.

Jak pan podróżował po Turcji?

– Zazwyczaj autostopem, bo w Turcji nie za bardzo działa transport publiczny. Jeśli już jest, to zazwyczaj tylko między dużymi miastami. Do takich małych miejscowości, gdzie nie ma jeziora, ciężko dotrzeć autobusem czy pociągiem. Autostop to najłatwiejszy sposób. Wielu mieszkańców podróżuje w ten sposób, bo chociaż w dużych miastach jest wiele zamożnych osób, to w Turcji nie wszyscy mają samochody.

Zna pan język turecki?

– Trochę się go nauczyłem jeżdżąc tam od czterech lat i spędzając w Turcji minimum dwa tygodnie. Znam podstawy tego języka. Nie jest to trudne, bo turecki jest trochę podobny do niemieckiego. W dużych miastach można dogadać się po angielsku. Nad Riwierą Turecką można natomiast dać sobie radę znając język rosyjski. A w małych wioskach, w górach, gdzieś nad jeziorami, porozumiewam się na różne sposoby – gestykulując, na migi albo za pomocą translatora w telefonie komórkowym, oczywiście pod warunkiem, że jest zasięg. W dzisiejszych czasach każdy ma telefon i dzięki temu łatwiej się porozumieć, tłumacząc sobie różne zwroty.

•••
Są zakątki, w których się zakochałem i ciągle są takie, które odkrywam. Chciałbym lepiej poznać centralną Turcję. Kapadocję i te rejony. Tam, gdzie latają balony, gdzie są ładne skały, nawet stoki narciarskie.

Jakimi ludźmi są Turcy?

– Mają inną kulturę i mentalność. Ale są niesamowicie gościnni. Oni bardzo kochają, kiedy ktoś odwiedza ich kraj, ale nie jest turystą, który przyjeżdża nad morze i spędza dwa tygodnie w hotelu all inclusive, tylko chce ich lepiej poznać, nauczyć się trochę języka, przywitać się z nimi po turecku, jest zainteresowany ich kulturą, edukacją, ciekawymi miejscami w okolicy. Wtedy nawet chętnie zabiorą na wycieczkę.

Zdarzyło mi się tak kilka razy, że ktoś zabierając mnie w jedno miejsce nadkładał drogi i jechał dalej, by pokazać mi inne ciekawe tereny.

Turcy lubią się chwalić jedzeniem, mają niesamowicie dobre dania. Pokochałem turecką kuchnię, która bardzo mi się spodobała. Jadłem na przykład lahmacun (lahmadžun) albo adana sirdan, czyli żołędź z owcy, który jest wypełniony ryżem, curry i innymi przepisami.

Jak planuje pan pobyt w Turcji?

– U mnie się raczej nie planuje, wszystko jest bardziej spontaniczne. Początkowo chciałem wypocząć nad morzem. Po przylocie do Antalyi pojechałem do Alanyi,

• W Cizre Marek Konieczny poprowadził lekcję angielskiego w miejscowej szkole. Zdjęcia: Archiwum Marka Koniecznego

gdzie spędziłem trzy dni. Następnie dwa tygodnie były spontaniczne. Miałem wyznaczony kierunek – wschód, dostać się jak najbliżej granicy z Iranem. Ostatecznie dotarłem na tereny turecko-irackiej granicy. Przez góry nie jechałem, bo akurat wtedy było dużo śniegu. Nawet autobusy nie jeździły. W tym roku podczas pobytu w Turcji pokonałem ponad 6 tys. kilometrów, wliczając w to lot wewnętrzny, by nie wracać drogą lądową.

Jechałem od Antalyi na wschód, przejechałem wybrzeżem, zwiedziłem cały Kurdystan. Odwiedziłem duże miasta i małe wioski. Dostałem się aż pod granicę z Irakiem. Nawet Kurdystan jest po wojnie z Turcją, nadal obowiązują wiele punktów kontrolnych. Gdy podróżowałem autobusem, to jazda trwała pięć godzin, a w tym czasie sześć razy sprawdzali nas na tzw. check pointach. Kontrolowali dokumenty, zaglądali do bagaży. Mi na szczęście dali spokój, bo byłem turystą, ale Turków sprawdzali szczególnie.

Turcja to bezpieczny kraj?

– Porównując do państw Europy Zachodniej to bardzo bezpiecznie. Chodząc z kamerą przypiętą do bagażu nigdy nie czułem się zagrożony, żeby ktoś chciał coś mi zrobić albo okraść. Oczywiście na bazarach sprzedawcy lubią naciągać. Widząc, że nie jestem Turkiem specjalnie zawyżają ceny. Ale to u nich normalne, jak w państwach, gdzie wszystko opiera się na systemie negocjacji. Kiedy się nie targowałem, to byli nawet obrażeni. A kiedy negocjowałem, byli mili, pytali skąd jestem, co mnie do nich sprowadza.

Turcja to pierwsze muzułmańskie państwo, które odwiedziłem. Na samym początku musiałem się przyzwyczaić do takich rzeczy, jak wywołanie muzułmańskie, czyli wezwanie na modlitwy, tego że odcho-

dzą od pracy i modlą się. W dużych miastach jest natomiast wiele zwyczajów europejskich, ale w wioskach nadal siadają do posiłku na ziemi, rozkładają tace z której jedzą. Gdy byłem w Kurdyście często ktoś mnie zapraszał na herbatę do domu i przedstawiał rodzinie. Okazywało się wtedy, że ma sześcioro albo ośmioro dzieci. To też było zaskoczenie.

A jak reagowali słysząc, kim pan jest?

– Cieszyli się, że widzą Polaka. Wspominają często, że handlowali z Polakami, szczególnie w latach dziewięćdziesiątych. Polska jest bardzo dobrze odbierana w Turcji. Mówią, że jestem Polakiem, widziałem, że są szczęśliwi, że ktoś z Europy odwiedza ich kraj i stara się go lepiej poznać. W mieście Cizre przypadkowo spotkałem wicedyrektora miejscowej szkoły, który mówił po angielsku. Zagadnął do mnie, gdy kupowałem w lokalnym marketku. Pomógł z zakupami, zaproponował nocleg, przedstawił rodzinie, a następnego dnia poprosił, bym poszedł do szkoły i pomówił z uczniami po angielsku. Więc poprowadziłem taką lekcję. Byli zadowoleni, że mogli pomóc w obcokrajowcem, który mówi po angielsku trochę lepiej, niż ich nauczyciele.

Co byście chcieli pan zobaczyć w Turcji?

– Większą część tego kraju już przejechałem, ale chętnie wrócę nawet w te miejsca, gdzie już byłem. Są zakątki, w których się zakochałem i ciągle są takie, które odkrywam. Chciałbym lepiej poznać centralną Turcję, Kapadocję i te rejony. Tam, gdzie latają balony, gdzie są ładne skały, nawet stoki narciarskie. I północną Turcję, gdzie uprawia się herbatę, rejony miast Rize i Trabzon, górskie tereny przy granicy z Gruzją, najwyższą górę Turcji, czyli Ararat. To jeszcze przede mną.

Anders. General wolności

Niedziela 19 maja, godz. 6.00

PIĄTEK 17 MAJA

6.00 Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) 6.30 Zakochaj się w Polsce. Śląski Gaudi - Śladami Stanisława Niemczyka 7.00 Makłowicz w podróży. Słowacja - Bańska Szczawnica 7.30 Pytanie na śniadanie 11.10 Wilnoteka 11.30 Trzecia połowa (s.) 12.00 Gość poranka 12.20 To jest grane 12.50 M jak miłość (s.) 14.35 Polonia 24 15.15 Bajki naszych rodziców. Między nami bocianami 15.50 Szansa na sukces. Opole 2024 2. Stan Borys 16.45 „Ja to mam szczęście!” - ulubione skecze 17.00 Telexpress 17.20 Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) 17.50 Leśniczówka (s.) 18.20 Zakochaj się w Polsce. Sławno 18.50 Przystanek Ameryka 19.10 Niezwykłe historie Bialo-Czerwonnych. Leonid Teliga 19.30 Program informacyjny, pogoda, sport 20.25 Na dobre i na złe (s.) 21.20 Na sygnale (s.) 22.15 Czerdziejotek (s.) 23.10 Telexpress Extra 23.30 Panorama.

SOBOTA 18 MAJA

6.00 Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) 6.30 Balans bieli 7.00 Operacja zdrowia. Uzalęźnienie od e-papierosów 7.30 Pytanie na śniadanie 11.40 Słoneczna włócznia. Ostatnie starcie 12.45 Wędrownicy polski. Wielkopolska. Kobiety 13.15 Na dobre i na złe (s.) 14.10 Szansa na sukces. Opole 2024 2 16.00 Kulturalni PL 17.00 Telexpress 17.20 M jak miłość (s.) 18.10 Anders. General wolności 18.45 Muzyczne NAI. Agnieszka Osiecka 19.30 Program informacyjny, pogoda, sport 20.20 Zatoka śpiegów (s.) 21.15 Sanatorium miłości 6 (reality show) 22.10 Dom pod Dwoma Orłami (s.) 23.00 Telexpress Weekend 23.25 Polacy to wiedzą! (teleturniej).

NIEDZIELA 19 MAJA

6.00 Anders. General wolności 6.35 Będziemy mieszkać razem (s.) 7.30 Pytanie na śniadanie 11.55 Między ziemią a niebem 12.00 Regina Caeli 12.15 Między ziemią a niebem 12.50 Słowo na niedzielę. Przywrócony oddech i jedno słowo 13.00 Transmisja mszy świętej z kościoła pw. Matki Bożej Niepokalanej w Nowym Sączu 14.15 Będziemy mieszkać razem (s.) 15.10 Kiedyś to było... 16.00 Makłowicz w podróży. Słowacja - Bańska Szczawnica 16.30 Polacy to wiedzą! (teleturniej) 17.00 Telexpress 17.20 M jak miłość (s.) 18.10 Ewa Farna na dobry wieczór 19.00 no... wiadomo (mag.) 19.30 Program informacyjny, pogoda, sport 20.20 Komisarz Alex 19 (s.) 21.15 Apetyt na czeresnie 22.50 Kabaretowe Naj. Ruchoe obrazy 23.25 Słownik polsko@polski (talk-show prof. Jana Miodka).

PONIEDZIAŁEK 20 MAJA

6.00 Panorama 6.30 Biblia dla każdego 6.50 Polacy Światu. Karol Olszewski 7.00 Przystanek slow food 4. Wielkopolskie ziemniaki 7.30 Pytanie na śniadanie 11.10 Przystanek Ameryka 11.30 Barwy szczęścia (s.) 12.00 Gość poranka 12.20 Stacja Arktyka. Co mieszka w lodzie? 12.50 Komisarz

Alex 19 (s.) 13.40 Osiecka (s.) 14.35 Apetyt na czeresnie 16.00 Korona królów (s.) 16.30 Barwy szczęścia (s.) 17.00 Telexpress 17.20 Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) 17.50 Leśniczówka (s.) 18.20 Słownik polsko@polski (talk-show prof. Jana Miodka) 18.55 Stacja innowacja 19.20 Polacy Światu 19.30 Program informacyjny, pogoda, sport 20.25 Z biegiem lat, z biegiem dni. Kraków 1898 22.15 Magazyn Ekspresu Reporterów 23.10 Telexpress Extra 23.30 Panorama.

WTOREK 21 MAJA

6.15 Panorama 6.40 Anna Dymna - spotkajmy się. Łukaszyński (talk-show) 7.10 Pięknie przyprowadź. Śniadanie i śniadaniówka 7.30 Pytanie na śniadanie 11.10 Stacja innowacja 11.30 Barwy szczęścia (s.) 12.00 Gość poranka 12.20 Makłowicz w podróży. Słowacja - Bańska Szczawnica 12.50 Z biegiem lat, z biegiem dni. Kraków 1898 14.20 Hala odlotów (talk-show) 15.15 Jak to działa? Nauka „od kuchni” 15.45 Zwiastujący Cytaki 16.00 Korona królów. Jagiellonowie (s.) 16.30 Barwy szczęścia (s.) 17.00 Telexpress 17.20 Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) 17.50 Leśniczówka (s.) 18.20 Vito odkrywa Polskę. Bieszczady 18.50 Nad Niemnem 19.10 Studio Lwów 19.30 Program informacyjny, pogoda, sport 20.25 Ojciec Mateusz 24 (s.) 22.15 Niech pan uważa, kapitanie 23.10 Telexpress Extra 23.30 Panorama.

ŚRODA 22 MAJA

6.00 Panorama 6.30 Stacja Arktyka. Co mieszka w lodzie? 7.00 Okrasa lamie przepisy. Gotowanie na Wiśle 7.30 Pytanie na śniadanie 11.10 Studia Lwów 11.30 Barwy szczęścia (s.) 12.00 Gość poranka 12.25 Operacja zdrowie. Uzalęźnienie od e-papierosów 12.50 Ojciec Mateusz 24 (s.) 14.35 Niech pan uważa, kapitanie 15.35 Ani-mowaniki. Pamiętnik Flori 2 15.45 Go-tu-jemy. Sernik - jajko sadzone 16.00 Korona królów. Jagiellonowie (s.) 16.30 Barwy szczęścia (s.) 17.00 Telexpress 17.20 Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) 17.50 Leśniczówka (s.) 18.20 Beacon Hill. Amerykańska Częstochowa 18.50 Kierunek Zachód 19.10 Magazyn z Wysp 19.30 Program informacyjny, pogoda, sport 20.25 O mnie się nie martw 2 (s.) 22.10 General polskich nadziei - Władysław Anders 23.10 Telexpress Extra 23.30 Panorama.

CZWARTEK 23 MAJA

6.00 Panorama 6.30 Słownik polsko@polski (talk-show prof. Jana Miodka) 7.00 Jak to działa? Nauka „od kuchni” 7.30 Pytanie na śniadanie 11.10 Nad Niemnem 11.30 Barwy szczęścia (s.) 12.20 Beacon Hill. Amerykańska Częstochowa 12.50 O mnie się nie martw 2 (s.) 14.35 General polskich nadziei - Władysław Anders 15.35 Bajki naszych rodziców. Miś Uszatek 15.45 Mały pingwin Pik-Pok 16.00 Korona królów. Jagiellonowie - taka historia 16.30 Barwy szczęścia (s.) 17.00 Telexpress 17.20 Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) 17.50 Leśniczówka (s.) 18.20 Polacy w kosmosie. Program Apollo 18.50 W obiektywie Polonii. Wschód 19.10 Wilnoteka 19.30 Program informacyjny, pogoda, sport 20.20 Ekstradycja 2 (s.) 22.15 Polonia 24 22.50 „Ja to mam szczęście!” - ulubione skecze 23.10 Telexpress Extra 23.30 Panorama.

Po nieudanym referendum

Ponad milion Litwinów popiera zachowanie podwójnego obywatelstwa. Skoro droga referendum okazała się po raz drugi praktycznie niemożliwa, musimy w inny sposób realizować jasno wyrażoną wolę społeczeństwa – mówi liberalny Andrius Bagdonas, który w środę zwołał w Sejmie przedstawicieli wszystkich frakcji politycznych w celu omówienia, w jaki inny sposób obywatele Litwy mogą zachować obywatelstwo Litwy nabyte z urodzenia, jeśli przyjmą obywatelstwo innego państwa.

W dyskusji wzięli udział minister gospodarki i innowacji Aušrinė Armonaitė, posłowie Dalia Asanavičiūtė, Vaidas Giraitytė-Juškevičienė, Julius Sabatauskas, Lukas Savickas, Gedrius Surplis, Rita Tamašuniėnė, a także Dalia Henke, przewodnicząca Światowej Wspólnoty Litwinów. Zdaniem przewodniczącej Światowej Wspólnoty Litwinów możliwe są różne możliwości zachowania obywatelstwa. – Jest już 11 wyjątków od ustawy o obywatelstwie. Będziemy rozmawiać z politykami o nowych zmianach w prawie. Trzeba też na nowo przypomnieć o wyroku Sądu Konstytucyjnego, być może za tyle lat uda się go zmienić. Zmieniła się sytuacja geopolityczna, zmieniła się nasza Litwa, zmieniła się migracja naszego narodu, może nadseść czas, aby Sąd Konstytucyjny przemysłał swoje decyzje – uważa Henke.

Sąd Konstytucyjny wyjaśnił, że tylko poprzez zmianę konstytucji w drodze referendum można otworzyć możliwość podwójnego obywatelstwa dla obywateli Litwy, którzy po odzyskaniu niepodległości nabyli obywatelstwo innych państw. – Obecnie ponad 200 tys. Litwinów posiada paszport innego kraju. Zależy nam, żeby nie stracił tych dzieci, które się jeszcze urodzą poza granicami naszego kraju. (...) Każdy Litwin jest ważny i wart obywatelstwa swego kraju – mówiła Dalia Henke.

Po tym, jak po raz drugi nie udało się zalegalizować podwójnego obywatelstwa w drodze referendum, jego inicjatorka, parlamentarzystka Dalia Asanavičiūtė, proponuje nowelizację ustawy o obywatelstwie. Umożliwiłoby to Litwinom, którzy nabyli obywatelstwo wszystkich krajów członkowskich NATO i partnerów Sojuszu, Austrii, Irlandii i Malty, posiadanie podwójnego obywatelstwa.

„Kurier Wileński”/LITWA

● Za zmianą 12 art. Konstytucji opowiedziało się ponad milion obywateli.
Fot. MARIAN PAŁUSZKIEWICZ

Państwa. – Obecnie ponad 200 tys. Litwinów posiada paszport innego kraju. Zależy nam, żeby nie stracił tych dzieci, które się jeszcze urodzą poza granicami naszego kraju. (...) Każdy Litwin jest ważny i wart obywatelstwa swego kraju – mówiła Dalia Henke.

Po tym, jak po raz drugi nie udało się zalegalizować podwójnego obywatelstwa w drodze referendum, jego inicjatorka, parlamentarzystka Dalia Asanavičiūtė, proponuje nowelizację ustawy o obywatelstwie. Umożliwiłoby to Litwinom, którzy nabyli obywatelstwo wszystkich krajów członkowskich NATO i partnerów Sojuszu, Austrii, Irlandii i Malty, posiadanie podwójnego obywatelstwa.

„Kurier Wileński”/LITWA

Duma Polonii

Jeden z najbardziej utytułowanych polskich klubów sportowych okresu międzywojennego oraz wielokrotny mistrz Polski – Pogon Lwów – obchodzi w tym roku 120-lecie istnienia i 15-lecie reaktywacji. Z okazji jubileuszu zaplanowano wiele wydarzeń sportowych i turniejów.

Mimo alarmów powietrznych i wojennej, niespokojnej atmosfery piłkarze Pogoni cały czas trenują w Lwowie. Szkołka Pogoni Lwów działa od 2010 roku i kontynuuje tradycje przedwojennej drużyny piłkarskiej. Grają w niej dzieci z polskich szkół we Lwowie oraz parafii łacińskich.

Początek roku był dość intensywny. Pierwsza drużyna Pogoni została ćwierćfinalistą prestiżowego turnieju piłkarskiego o puchar Ernesta Justa, w którym wzięło udział 56 drużyn z zachodniej Ukrainy. Obecnie

trwają rozgrywki Premier Ligi Obwodu Lwowskiego. Zorganizowano także kilka dziecięcych turniejów piłkarskich o Puchar Pogoni Lwów. – Mamy zaplanowane szereg imprez sportowych i nie tylko sportowych. Część z nich już udało nam się zorganizować, m. in. dwa dziecięce turnieje, na które zaprosiliśmy najmłodszych zawodników z lwowskich klubów. Była to nie tylko część sportowa, rywalizacja, ale

innowacji Aušrinė Armonaitė zaproponowała wprowadzenie moratorium, by tymczasowo, dopóki w sposób prawny nie zostanie rozwiązany problem zachowania obywatelstwa, wstrzymać się od pozbawienia obywatelstwa litewskiego osób, które nabyły obywatelstwo innego państwa.

W niedzielę 1 031 941 obywateli Litwy opowiedziało się za zmianą art. 12 konstytucji. Aby poprawka do konstytucji dotycząca obywatelstwa mogła zostać przyjęta, musiało zagłosować za nią co najmniej połowa osób uprawnionych do głosowania. Na liście wyborców w tym roku znalazło się łącznie 2 385 234 obywateli, więc trzeba było zebrać 1 192 617 głosów elektoralskich.

„Kurier Wileński”/LITWA

Fot. ARK

także część historyczna – podkreślił Marek Horbań, prezes LKS Pogoni Lwów.

LKS Pogon Lwów powstała w 1904 roku. W dwudziestolecie międzywojennym piłkarze czterokrotnie zdobywali tytuł mistrza Polski. Niestety historia klubu została brutalnie przerwana w 1939 roku... Udało się go reaktywować dopiero po 70 latach.

„Kurier Galicyjski”/UKRAINA

INFORMATOR

CO NA ANTENIE

POLSKIE WIADOMOŚCI: ĆT1 SM, niedziela, wiadomości regionalne od godz. 6.00; powtórka na antenie ĆT2, niedziela od godz. 19.30.

POLSKIE AUDYJCJE: po-pt: godz. 19.05 Ostrawa 107,3 MHz i Trzyniec 105,3 MHz.

RADIO KATOWICE: „U Polaków za Olzą” – niedz. godz. 13.05 na 103 FM. Archiwum audycji: radio.katowice.pl/Zaolzie.

CO W TERENIE

BEŁDOWICE – Klub Kobiet zaprasza na smażenie jajecznicy 22 maja o godz. 15.00 do Domu PZKO. Każdy przynosi 3 jajka, kawałek słoniny i dobry humor. Serdecznie zapraszamy wszystkich sympatyków.

DĄBROWA – Zarząd MK PZKO zaprasza na świetlicę z okazji Dnia Matki w niedzielę 19 maja o godz. 15.30 do Domu Narodowego. Z programem okolicznościowym wystąpi zespół folklorystyczny „Dziecka ze Stonawy”. Po programie wspólna herbata.

KLUB 99 – Spotyka się w poniedziałek 20 maja o godz. 11.00 w Gródku, w ogrodzie pł. T.

KNE – Zarząd Klubu Nauczycieli Emerytów w RC zaprasza na spacer wiosenny, który odbędzie się w środę 22 maja. Spotykamy się na dworcu kolejowym w Suchej Górze o godz. 9.00 albo obok szkoły podstawowej o 9.15. Trasa spaceru: przedszkole, szkoła podstawowa, Urząd Gminy, Dom PZKO oraz inne ciekawe miejsca. Przewiedziane zakończenie spotkania o godz. 15.00. Chętnych prosimy o zgłoszenie udziału do 18 maja Janinie Procnier (tel. 723 158 041, e-mail: janinaprocnier@seznam.cz).

LUTYNIA DOLNA – MK PZKO zaprasza na koncert papieski upamiętniający 10. rocznicę kanonizacji Ojca Świętego Jana Pawła II w niedzielę 19 maja o godz. 15.00 do kościoła św. Jana Chrzcięciela. W programie: chór mieszany „Zaolzie” – Orłowa-Lutynia, zespół śpiewaczy Olzanki – Gorzyce, chór mieszany „Collegium Canticum” – Czeski Cieszyn. Koncert przeplatany będzie fragmentami poezji papieża Polaka i wspomnieniami z jego życia.

MILIKÓW-PASIEKI – MK PZKO zaprasza swych członków i sympatyków na zebranie członkowskie połączone ze smażeniem jajecznicy. Spotykamy się w sobotę 18 maja o godz. 15.00 obok Domu PZKO. Słoninę, jajka i szczypiorek należy zabrać ze sobą.

PTTS „BŚ” – Informuje, że odjazd autokaru na wycieczkę 18 maja na Wyżynę Krakowsko-Częstochowską jest: z Karwiny o 6.30, z Cz. Cieszyna o 6.50. Program wycieczki jest podany na stronie internetowej BŚ: https://www.ptts-beskidslaski.cz/t16-wyzyna-krakowsko-czestochowska/. Prowadzi Józef Piec, tel. 732 610 598. Są jeszcze wolne miejsca, zapraszamy.

▲ Sekcja Kolarska – Zaprasza na XXI Rowerowy Rajd do Źródeł Olzy. Start zaplanowano na sobotę 18 maja o godz. 10.00 z Lasku Miejskiego w Jabłonkowie. Biuro rajdu otwarte będzie na miejscu od godz. 9.00. Bliższe informacje o tym wydarzeniu na stronie internetowej https://www.ptts-beskidslaski.cz/k2. ▲ zaprasza na 3. Dziecięcy Rajd Rowerowy, który odbędzie się w niedzielę 26 maja. Spotykamy się w parku koło Domu Polskiego w Bystrzycy. Szczegółowe informacje o trasach, regulamin oraz formularz zgłoszeniowy są dostępne na naszej stronie internetowej www.rajd.cz. Należy zgłosić udział do 17 maja. Uwaga: dysponujemy ograniczoną liczbą miejsc. Nie zwlekajcie, bo nie chcemy, aby was zabrakło. Czekaj na was rodzinna zabawa rowerowa oraz świetna zabawa na świeżym powietrzu. Zapraszamy całe rodziny na to niezapomniane rowerowe święto. ▲ zaprasza 22. 5. na wędrojkę przyrodniczą z Michałem Milerskim przy Nydku – „Śladami śpiących rycerzy pod Czantarią”. Trasa około 7 km. Dojazd: pociągiem o 8.18 z Cz. Cieszyna do Bystrzycy, z Bystrzycy (dworzec kolejowy) autobusem o godz. 9.00 do Nydku na rynek. Kierowniczką Anna Zmęty, tel. 723 891 891.

WĘDRYNIA – Zarząd MK PZKO i zespół teatralny im. Jerzego Cienicy zapraszają na przedstawienie teatralne pt. „Test” w dniach 18 i 19 maja o godz. 18.00 do „Czytelni”.

WIERNIOWICE – MK PZKO zaprasza na wystawę odpustową, która odbędzie się 19 maja w godz. 12.00-19.00 w Domu PZKO. Można zobaczyć dzwon z Wierznówic odlany w 1779 roku, który powrócił z Niemiec po 80 latach, stare pocztówki z okolic Bogumina, Karwiny i Orłowej oraz historyczne mapy Śląska.

OFERTA

MALOWANIE I CZYSZCZENIE DA-CHÓW, płotów, elewacji i inne. Tel. 732 383 700. Balicki. Gr-117

WYSTAWY

CZ. CIESZYN, KONGRES POLAKÓW, ul. Grabińska 458/33: trzy wystawy: „Józef Stebel, ogrodnik pamięci”, „Romuald Traugutt, życie i pamięć” oraz „Patriotyzm i odwaga Henryki Pustowójtówny”. Czynne od wtorku do piątku w godz. 8.00–15.00.

CZ. CIESZYN, ZARZĄD GŁÓWNY PZKO, ul. Strzelnicza 28, galeria w holu na parterze: wystawa „Jerzy Buzek (1874-1939), inżynier, dyrektor odlewni żeliwa i profesor”. Czynna w godzinach otwarcia budynku.

CZ. CIESZYN, MUZEUM TEŚNISKI, ul. Główna 115/15: do 30. 6. wystawa pt. „Pokoiki i domki dla lalek”. Czynna: wt-pt w godz. 8.00–16.00, so i nie: w godz. 9.00-17.00.

HAWIERZÓW, MUSEUM GÓRNICZE, ekspozycja Historia pisana węglem, ul. Pavlovova 583/2: do 30. 8. wystawa fotografii Romana Dzika pt. „Polska Sahara”. Czynna: po i czt: w godz. 9.00-18.00, wt i pt: w godz. 9.00-15.00.

JABŁONKÓW, MUZEUM TROJMEZKI, plk. Velebnovského 150: do 10. 11. wystawa pt. „Stuletnie sanatorium chorób płuc w Jabłonkowie”. Czynna: wt-pt: w godz. 8.00-16.00, so i nie: w godz. 9.00-17.00.

TRZYNIEC, MUZEUM HUTY TRZYNIECKIE I MIASTA TRZYŃCA, Sala Wystaw, ul. Frýdecká 387: do 17. 5. wystawa pt. „Kraina czarów Wítězslawy Klimtowej”. Czynna: wt-pt: w godz. 9.00-17.00, nie: w godz. 13.00-17.00.

▲ do 15. 11. wystawa pt. „Skarby i ciekawostki z magazynu”. Czynna: wt-pt: w godz. 9.00-17.00, nie: w godz. 13.00-17.00.

▲ do 23. 6. wystawa Mariana Wierzononia pt. „Lustro emocji”. Czynna: wt-pt: w godz. 9.00-17.00, nie: w godz. 13.00-17.00.

TRZYNIEC, GALERIA MIASTA TRZYŃCA, Dom Kultury „Trisia”, nám. Svobody 526: do 7. 6. wystawa J. Šiguta pt. „Rozhrani”. Czynna: po-pt: w godz. 8.00-16.00.

OFERTA PRACY

POSZUKUJĘ PRACY w przedszkolu od 1. 8. 2024 na stanowisku asystenta pedagoga lub niarki. Tel. 736 520 453, e-mail: brigita.gilova@seznam.cz. Gr-225

WAŻNE INFORMACJE

- Nowym dostawcą dla prenumeratorów „Głosu” jest od 1 listopada 2023 roku PNS, a.s.
- Bezpłatna linia telefoniczna: 800 400 412 (czynna w dni robocze 7.30-17.00)
- Zamówienia pisemne: První novinová společnost, a.s. Zákaznické centrum, Evropská 888, 664 42 Modřice, e-mail: zakaznickcentrum@pns.cz
- Wszelkie zamówienia, zmiany i reklamacje prosimy kierować pod nr. tel. 800 400 412.

ŻYCZENIA

Dnia 20 maja obchodzić będzie piękne 85. urodziny nasza Droga Mamusia, Teściowa, Babcia, Prababcia

pani HELENA SZMEKOWA
z Milikowa

Wiele zdrowia i dalszych pięknych słonecznych dni życzą najbliżsi. A dużego buziaka Prababci posyłają Sebik, Piotruś, Amelia, Tosia i Oluś.

Gr-252

WSPOMNIENIA

W naszych sercach byliście, jesteście i będziecie na zawsze

18 maja obchodziłaby swe 90. urodziny nasza Kochana Mamusia

śp. RŹEZENA KOŁORZOWA

zaś 23 czerwca minie piąta bolesna rocznica śmierci naszego Kochanego Taty

śp. ALFREDA KOŁORZA
z Datyni Dolnych

Wszystkim, którzy Ich znali i zachowali w życzliwej pamięci, serdecznie prosimy o chwilę wspomnień i zadumy. Córka Irena oraz synowie Otakar i Stanisław z rodzinami.

Gr-258

NEKROLOGI

Umilkło na zawsze szlachetne serce Naszej Drogiej Mamy

W głębokim smutku pogrążeni zawiadamiamy wszystkich krewnych, przyjaciół, znajomych, że dnia 12 maja 2024 zmarła nagle w wieku 82 lat Nasza Kochana Mamusia, Teściowa, Babcia, Prababcia, Szwagierka, Ciocia i Koleżanka

śp. OLGA SUCHANKOWA
z Karwiny-Nowego Miasta

Pogrzeb Drogiej Zmarłej odbędzie się w piątek 17 maja 2024 o godzinie 13.00 w kościele rzymskokatolickim w Karwinie-Frysztacie. W smutku pogrążona rodzina.

RK-041

W głębokim smutku zawiadamiamy wszystkich krewnych, znajomych i przyjaciół, że dnia 14 maja 2024 zmarł po krótkiej chorobie w wieku 83 lat nasz Kochany Mąż, Ojciec, Teść, Dziadek, Pradziadek, Szwagier, Wujek i Kolega

śp. BRONISŁAW CICHY
zamieszkały w Karwinie-Nowym Mieście

Pogrzeb naszego Drogiego Zmarłego odbędzie się w poniedziałek 20 maja 2024 o godzinie 15.00 w sali obrzędów pogrzebowych w Karwinie-Raju. W smutku pogrążona rodzina.

RK-042

Znajdź nas na YouTube

You Tube

**Dachy - remonty,
dachy płaskie**

Tel. +48 601 532 642

Gr-071

PROGRAM TV

PIĄTEK 17 MAJA

TVP 1

6.10 Złoty chłopak (s.) **7.00** Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze **7.30** Agape blisko Ciebie **8.00** Wydział kryminalny Kitzbühel **8.50** Ranczo **7** (s.) **9.45** Komisarz Alex (s.) **10.40** Ojciec Mateusz **30** (s.) **11.35** Okrasa łamie przepisy. Gotowanie na Wiśle **12.10** Agrobiznes **12.35** Magazyn rolniczy **12.55** Natura w Jedyńcu. Kanada - sztuka przetrwania na dzikiej Północy **14.00** Złoty chłopak (s.) **14.55** Jaka to melodia? (teleturniej)

15.35 Gra słów. Krzyżówka (teleturniej)

„Gra słów. Krzyżówka” – to format telewizyjny z gatunku codziennego teleturnieju widzowego skoncentrowany na ugruntowaniu i niesłabnącym od lat fenomenie popularności krzyżówek.

16.05 Dziedzictwo (s.) **17.00** Telexpress **17.20** Jaka to melodia? (teleturniej) **17.55** Klan (s.) **18.25** Leśniczówka (s.) **19.00** Jeden z dziesięciu (teleturniej) **19.30** Program informacyjny, pogoda, sport **20.20** Reportery **20.35** Nie ma mocnych (komedia polska) **22.20** Matylda (s.) **23.15** Instynkt pierwotny (thriller USA).

TVP 2

6.20 Anna Dymna - spotkajmy się. Radosław Zbrożek **6.55** Rodzinka.pl (s.) **7.30** Pytanie na śniadanie **11.15** Operacja zdrowie. Nikotynizm **11.50** Barwy szczęścia (s.) **12.30** Kolo fortuny (teleturniej) **13.15** Akacja 38 (s.) **14.05** Va banque (teleturniej) **14.35** Na sygnale (s.) **15.05** Górcy ratownicy. Zielony księżyc **16.00** Kolo fortuny (teleturniej) **16.35** Familiada (teleturniej) **17.15** Zakazany owoc (s.) **18.10** Va banque (teleturniej) **18.45** Akacja 38 (s.) **19.35** Barwy szczęścia (s.) **20.10** Barwy szczęścia (s.) **20.50** Ewa Farna na dobry wieczór **21.55** To jest grane **22.30** Panorama **23.05** Kino relaks. Single od dziecka (komedia USA).

TVN

5.55 Ukryta prawda **6.50** Kuchenne rewolucje. Ostróda **7.45** Dzień Dobry TVN **11.30** Kuchenne rewolucje. Łódź **12.35** Ukryta prawda (s.) **14.40** Detektywi (s.) **15.45** Doradca smaku **15.50** Kuchenne rewolucje. Sosnowiec **16.55** Ukryta prawda **18.00** Detektywi (s.) **19.00** Faktory, sport, pogoda **19.50** Uwaga! **20.00** Legion samobójców (film USA) **22.40** Push (thriller SF, Kanada/Wielka Brytania/USA).

POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News **8.40** Malanowski i partnerzy (s.) **9.40** Sekrety rodziny. UFO (s.) **10.40** Dlaczego ja? **11.40** Gliniarze (s.) **12.50** Wydarzenia **13.10** Na ratunek 112 (s.) **13.40** Trudne sprawy **14.40** Dlaczego ja? **15.50** Wydarzenia **16.15** Interwencja (mag.) **16.30** Na ratunek 112 **17.00** Gliniarze (s.) **18.00** Pierwsza miłość (s.) **18.50** Wydarzenia, sport, pogoda **20.05** Twoja Twarz Brzmi Znajomo. Najlepsi **22.10** Bracia (s.) **23.10** Szybcy i wściekli 9 (film koprt).

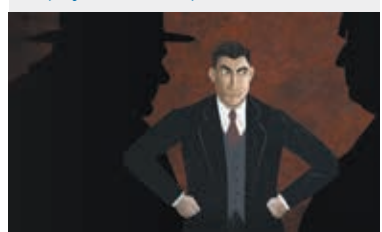
TVC 1

5.59 Studio **6** **9.00** Wezwijcie położne (s.) **10.05** Winnice nad Mozłą **10.35** Niezwykłe losy **11.30** AZ kwiz **12.00** Południowe wiadomości **12.30** Sama w domu **14.00** Na tropie **14.25** Reporterzy TVC **15.15** Chwile dla piosenki **15.25** Uśmiechy Libuży Havelkovej **16.05** Lopatologicznie **17.00** Mieszkań jak... według Le Corbusiera **17.30** AZ kwiz **18.00** Wiadomości regionalne **18.25** Gdzie jest mój dom? **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.10** Doktor Martin (s.) **21.05** Wszystko-party **22.00** Hercule Poirot (s.) **23.35** Komisarz Montalbano (s.) **1.20** AZ kwiz.

TVC 2

5.59 Dzień dobry **8.30** Dzika twarz Tajlandii **9.15** Reprodukacja w naturze **10.15** Rowero we wdrowki **10.50** Zapomniane historie II wojny światowej **11.45** Prześladowania nazistów

12.30 Portugalia w czasie II wojny światowej

W czerwcu 1940 r. Portugalia hucznie obchodziła rocznicę swojej państwowości. Siedem milionów jej mieszkańców wyszło z radością na ulice. Rządzący krajem Antonio de Oliveira Salazar był optymistą. Ale tak naprawdę martwił się o dalszą przyszłość swojego kraju...

13.25 Cuda techniki **14.15** Tajemnica Arabii Saudyjska **15.10** Wybórna SHOW **15.55** Refresh **16.25** Sąsiedzi **16.50** Czar Wielkiej Brytanii **17.45** W kamperze po Polsce **18.15** Perymetr **18.45** Przygody nauki i techniki **19.40** Żyjesz tylko dwa razy **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** 100 tysięcy dolarów w słońcu (film) **22.10** Wybrzeże we krwi (film) **23.55** Apokalipsa: Hitler wyrusza na wschód **0.45** Ruiny: historia współczesnej sztuki walki.

NOVA

5.55 Śniadanie **8.50** Ulica (s.) **9.50** Spece (s.) **10.55** Partnerki (s.) **12.00** Południowe wiadomości, sport, pogoda **12.25** Przychodnia w różnym ogrodzie (s.) **13.40** CSI: Kryminalne zagadki Miami (s.) **15.30** Zamienimy się z żonami **16.57** Popołudniowe wiadomości **17.30** Pościg **18.30** Ulica (s.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Tomb Raider (film) **22.45** Nowe oblicze Greya (film) **1.00** CSI: Kryminalne zagadki Miami (s.).

PRIMA

6.00 Nowy dzień **7.05** M.A.S.H. (s.) **9.15** Zoo (s.) **10.35** Policja Hamburg (s.) **12.35** Podkomisarz Brenda Johnson (s.) **13.30** Komisarz Rex (s.) **14.35** Policja w akcji **15.35** Tak jest, szefie **16.40** Incognito **17.55** Nakryty do stołu! **18.55** Wiadomości, pogoda, wiadomości kryminalne **19.55** Showtime **20.15** Kochamy Czechi **23.55** Tak jest, szefie! **1.00** Policja w akcji.

SOBOTA 18 MAJA

TVP 1

6.05 Szatan z siódmej klasy. Na sposoby są sposoby **7.00** Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze **7.40** Rok w ogrodzie **8.20** Pełnosprawni **8.50** Jak powstała seria „Zielona planeta”

9.35 Ranczo **7** (s.) **10.35** Komisarz Alex (s.) **11.35** Ojciec Mateusz **30** (s.) **12.35** Gwiazdy w południe. Jaguar **14.25** Okrasa łamie przepisy. Dzikie kanapki z ognia **15.00** Miłość i medycyna **4** (s.) **15.55** Sanatorium miłości **6** (reality show) **17.00** Telexpress **17.35** Ojciec Mateusz **31** (s.) **18.30** Kroniki Orlen Wyścig Narodów **18.40** Jaka to melodia? (teleturniej) **19.30** Program informacyjny, pogoda, sport **20.20** Komisarz Alex **21** (s.) **21.20** Hit na sobotę. Żeby nie było śladów.

TVP 2

6.00 Barwy szczęścia (s.) **6.30** M jak miłość (s.) **7.30** Pytanie na śniadanie **11.40** To jest grane

12.15 K9. Łowcy skarbów (film USA)

W nadchodzące wakacje na pewno nie powiecie nudą. Na bohaterów tej familijnej opowieści czekają wielkie wyzwania: będą musieli rozwiązać zagadki, ominąć niebezpieczeństwa i pułapki, a także podążyć za wskazówkami, by ostatecznie dotrzeć do zaginionego skarbu. Wraz ze swym wiernym psem Scootem i przyjaciółmi, Kassie Stevenson przeżyje tego lata przygodę życia. A wszystko zaczyna się od momentu, gdy przyjaciele przypadkowo wchodzą w posiadanie starego, zepsutego zegarka kieszonkowego...

NOVA

6.10 Zig i Sharko (s. anim.) **6.15** Monchhichi (s. anim.) **7.05** Alvin i wiewiórki (s. anim.) **7.55** Weekendowe Śniadanie **9.00** Na wodzie (s.) **10.10** Poradnik domowy **11.20** Alvin i wiewiórki III (film) **13.05** Prawo ciężarria (film) **14.55** Niania i wielkie bum (film)

14.00 Familiada (teleturniej) **14.35** Kolo fortuny (teleturniej) **15.15** Szansa na sukces. Opole **2024** **17.10** Preps dnia (mag.) **17.25** No... wiadomo (mag.) **17.55** Słowo na niedziela. Przywrocony oddech i jedno słowo **18.10** Va banque (teleturniej) **18.45** Akacja 38 (s.) **20.00** 60. KFPF w Opolu - Ale to już było **22.10** Panorama **22.45** Ewa Farna na dobry wieczór **23.45** Władza (thriller USA).

TVN

6.00 Nastolatki rządzą... kasą **6.45** Kuchenne rewolucje. Poznań **7.45** Dzień Dobry TVN **11.20** Na Wspólnej (s.) **13.10** Odlotowy ogród. Puławy **13.45** Dwa tygodnie na miłość (komedia) **15.50** 41 dni nadziei **17.55** Kuchenne rewolucje. Tarnowskie Góry **19.00** Fakty, sport, pogoda **19.45** Uwaga! **20.00** Mam talent! **22.25** Żle mamuski (komedia USA).

PRIMA

6.20 M.A.S.H. (s.) **8.20** Podróż z tatą **9.00** Autosalon.tv **10.10** Kochamy Czechi **12.10** Czechi grillują (reality-show) **13.25** Mroczny Kraj (s.) **14.55** Pasujemy do siebie, kochanie? (film) **16.45** Fantom Morrisvillu (film) **18.55** Wiadomości, pogoda **19.55** Showtime **20.15** Gliniarz (s.) **21.35** Czeskie domki letniskowe marzeń **22.35** Prowokacja (film) **0.30** 22 kule (film).

TVC 1

6.00 Buleczki z rana **6.25** Lopatologicznie **7.15** Kochamy zwierzęta **7.45** Kiedy se čerti rojili (bajka) **9.05** Uśmiechy Jaroslava Dietla **9.45** Gejzer **10.15** Ojciec Brown (film) **11.05** Wszystko-party **12.00** Z metropolii, Tydzień w regionach **12.25** Nasze hobby **13.00** Wiadomości **13.05** O złotym skarbie (bajka) **14.20** O czarodziejkiej Laskonce (bajka) **14.45** Ostatni mohanikanin (film) **16.20** Hercule Poirot (s.) **17.55** Winnice nad Saarą **18.25** Chłopaki do wzięcia (s.) **18.50** Wydarzenia, sport, pogoda **20.00** Gdzie jest Nemo? (film anim. USA) **22.10** Bad Boys 2 (komedia USA).

21.20 Pr. rozrywkowy **23.00** Zemsta Różowej Pantery (film) **0.40** Sprawy detektywta Murdocha (s.).

TVC 2

6.00 Skandaliczna historia rodziny Boleyn **6.50** Wieczny Egipt **7.40** Przygody z kamerą na Morzu Śródziemnym **8.35** Na rowerze po Czechach **8.50** Podróż po Czechach **9.15** Po Czechach **9.25** Cuda techniki **10.15** Lotnicze katastrofy **11.00** Auto Moto Świat **11.20** Auto Moto Test **11.40** Babel **12.10** Centrum peryferii **12.35** Z kucharzem dookoła świata **13.30** Zagrożona Amazonia **14.25** Ukryte skarby **14.55** Cudowna planeta **16.50** Siatkówka: Czechi - Rumunia (transmisja) **19.10** GEN **19.25** Wyprawa Altaj **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** O jeden most za daleko (film) **22.55** Tajemnice Manhattanu (film) **0.50** Cztery życia (s.).

NOVA

6.10 Zig i Sharko (s. anim.) **6.15** Monchhichi (s. anim.) **7.05** Alvin i wiewiórki (s. anim.) **7.55** Weekendowe Śniadanie **9.00** Na wodzie (s.) **10.10** Poradnik domowy **11.20** Alvin i wiewiórki III (film) **13.05** Prawo ciężarria (film) **14.55** Niania i wielkie bum (film)

NOVA

6.10 Zig i Sharko (s. anim.) **6.15** Monchhichi (s. anim.) **7.05** Alvin i wiewiórki (s. anim.) **7.55** Weekendowe Śniadanie **9.00** Na wodzie (s.) **10.10** Poradnik domowy **11.20** Alvin i wiewiórki III (film) **13.05** Prawo ciężarria (film) **14.55** Niania i wielkie bum (film)

17.15 Jumanji (film)

Kiedy młody Alan Parrish odkrył tajemniczą grę planszową, nie zdawał sobie sprawy z jej niewyobraźnej mocy. Wszystko zmieniło się z chwilą, w której na oczach swojej koleżanki Sarah zostaje magicznie przeniesiony do dzikiej dżungli Jumanji! 26 lat później zostaje uwolniony z gry przez dwójkę niczego nie podejrzewających dzieciaków. Alan (Robin Williams) ponownie poznaje Sarah (Bonnie Hunt) i razem z Judy (Kristen Dunst) oraz Peterem (Bradley Pierce), stara się przechrztyć potężne moce gry w pomysłowej przygodzie, która łączy zapierające dech w piersiach efekty specjalne i zaczarowaną mozaikę komedii, magii i dreszczu.

16.15 Tak to leciało! (teleturniej) **17.10** Tylko dla twoich oczu (film koprt). **19.25** Rodzinka.pl (s.) **20.00** Prawnik z Lincolna (thriller USA) **22.10** Panorama **22.50** Koncert Specjalny Filharmoników Wiedeńskich w Berlinie.

TVN

6.00 Batwheels (s.) **6.15** Kuchenne rewolucje. Babice k. Oświęcimia **7.15** Odlotowy ogród. Puławy **7.45** Dzień Dobry TVN **11.35** Co za tydzień **12.15** Totalne remonty Szelągowskiej **6** **13.20** Mam talent! (pr. rozr.) **15.50** Kung Fu Panda **3** **18.00** The Traitors. Zdrajcy (pr. rozr.) **19.00** Fakty, sport, pogoda **19.45** Uwaga! **20.00** Tożsamość (film koprt.) **22.25** Legion samobójców (film USA).

POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News **8.00** Szalone wakacje na kółkach **10.05** Ewa gotuje **10.40** Nasz nowy dom (reality show) **11.40** Gliniarz (s.) **16.45** Wzięcie (s.) **17.45** Chłopaki do wzięcia (s.) **18.50** Wydarzenia, sport, pogoda **20.00** Gdzie jest Nemo? (film anim. USA) **22.10** Bad Boys 2 (komedia USA).

NIEDZIELA 19 MAJA

TVP 1

6.20 Słownik polsko-polski (talk-show prof. Jana Miodka) **6.55** Słowo na niedzielę. Przywrocony oddech i jedno słowo **7.00** Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Bożego Miłości (bajka) **14.20** O czarodziejkiej Laskonce (bajka) **14.45** Ostatni mohanikanin (film) **16.20** Hercule Poirot (s.) **17.55** Winnice nad Saarą **18.25** Chłopaki do wzięcia (s.) **18.50** Wydarzenia, sport, pogoda **20.00** Cuda natury

12.50 Misja Brazylia. Tajemnicze strzały **13.15** BBC w Jedyńcu. Złoty wódrów zwierząt **14.20** Sanditon **2** (s.) **15.25** Dom (s.) **17.00** Telexpress **17.35** Komisarz Alex **21** (s.) **18.30** Kroniki Orlen Wyścig Narodów **18.40** Jaka to melodia? (teleturniej) **19.30** Program informacyjny, pogoda, sport **20.20** Matylda (s.) **21.20** Rolnik szuka żony **10** **22.20** Magazyn Ekspresu Reporterów **23.25** Moja wielka grecka wypowiedzka (komedia koprt.).

TVP 2

6.00 Barwy szczęścia (s.) **6.30** M jak miłość (s.) **7.30** Pytanie na śniadanie **12.00** Cale szczęście (komedia USA) **14.00** Familiada (teleturniej) **14.35** Kolo fortuny (teleturniej)

15.15 Szansa na sukces. Opole 2024 2

Nagrodą dla zwycięzcy odcinka jest awans do finału edycji, który w tym roku przypada 12 maja. Zwycięzca finału otrzyma prawo do występu w Koncercie Debiutów podczas 61. Krajowego Festiwalu Polskiej Piosenki w Opolu. W tym sezonie do programu jako prowadzący powraca Artur Orzech, a na jurorskich kanapach zasiądą m.in. Elektryczne Gitary, Maciej Maleńczuk, Patrycja Markowska czy Lanberry. Bohaterem tego odcinka jest wokalista, gitarzysta, poeta, aktor, osobowość telewizyjna i „bard Krakowa” - Maciej Maleńczuk.

16.15 Tak to leciało! (teleturniej) **17.10** Tylko dla twoich oczu (film koprt). **19.25** Rodzinka.pl (s.) **20.00** Prawnik z Lincolna (thriller USA) **22.10** Panorama **22.50** Koncert Specjalny Filharmoników Wiedeńskich w Berlinie.

16.15 Tak to leciało! (teleturniej) **17.10** Tylko dla twoich oczu (film koprt). **19.25** Rodzinka.pl (s.) **20.00** Prawnik z Lincolna (thriller USA) **22.10** Panorama **22.50** Koncert Specjalny Filharmoników Wiedeńskich w Berlinie.

NOVA

6.05 Zig i Sharko (s. anim.) **6.15** Monchhichi (s. anim.) **7.05** Alvin i wiewiórki (s. anim.) **7.55** Weekendowe Śniadanie **9.15** Policja Modrava (s.) **11.55** Za pięć dwunasta **13.00** Grzechy dla ojca Knoxa (s.) **14.15** Taka zwykła rodzinka (film) **16.25** Dziewczyna na miotle **18.10** Powrót Arabeli (s.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Odnazka Wysočina (s.) **21.40** Policja kryminalna Anděl (s.) **22.55** Odlamki **23.30** Parker (film).

PRIMA

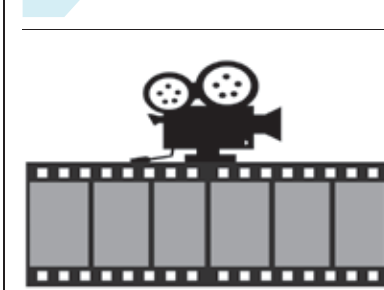
6.20 M.A.S.H. (s.) **7.45** Czeskie domki letniskowe marzeń **8.45** Prima Czechi **9.15** Prima świat **9.50** Incognito **11.00** Pr. dyskusyjny **11.55** Poradnik domowy **12.50** Poradnik Pepy Libického **13.25** Ogrodnik w zasięgu ręki **13.55** Poradnik Ládi Hruški **15.35** Gliniarz (s.) **16.55** Rełki to psem (film) **18.55** Wiadomości, pogoda, wiadomości kryminalne **19.55** Showtime **20.15** Czarodziejские piórko (bajka) **22.30** Blitz (film) **0.20** Światło mojego życia (film).

TVC 1

6.00 Ciekawostki z regionów **6.25** Kleofasek (bajka) **6.55** Ostatni mohanikanin (film) **8.30** Buleczki z rana **8.55** Lopatologicznie **9.50** Kalendarium **10.05** Kamera na szlaku **10.35** Obiektyw **11.10** Dynastia Novaków (s.) **12.00** Pytania Václava Moravca **13.00** Wiadomości **13.05** Kłopoty wodnika Jakubka (bajka) **14.05** Berenika (bajka) **15.00** Światowa dziewczyna (film) **16.05** Operacja mojej córki (film) **17.30** Plac wiewiórki (s.) **18.25** Co umiały nasze babcie **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.10**

PROGRAM TV

CO W KINACH

Garfield jest najbardziej znanym kotem na świecie. Jest leniuchem, który uwielbia lasagne i nie cierpi poniedziałków. Po nieoczekiwanym spotkaniu ze swoim dawno zaginionym ojcem - niechlujnym ulicznym kotem Vicem - Garfield i jego psi przyjaciel Odie zmuszani są porzucić swoje doskonale leniwe życie i dołączyć do Vica w zabawnym napadzie.

BYSTRZYCA: Wonka (18, godz. 19.05).

CZ. CIESZYN - Central: Garfield (17, godz. 16.30; 19, godz. 15.30); Back to Black (17, godz. 18.30); Prądziny s broučkem (18, godz. 15.30); Kaskader (18, godz. 17.30); Strangers (18, godz. 20.00); Heaven in Hell (19, godz. 17.30); Tarot (19, godz. 20.00);

HAWIERZÓW - Centrum: Garfield (17, godz. 17.00; 19, godz. 15.30); Niesamowite, ale prawdziwe (17, godz. 18.00); Back to Black (17, 18, godz. 19.30); Mandibula (18, godz. 20.00); Wyfrunięci (19, godz. 10.00); Jelenice (19, godz. 18.00); Społeczne samy (19, godz. 19.30); Wonka (20, godz. 17.00); Together 99 (20, godz. 18.00); Abigail (20, godz. 19.30).

KARWINA - Centrum: Garfield (17, godz. 17.30; 18, 19, godz. 15.00); Back to Black (17, godz. 20.00); Sporkerki (s.) **12.00** Południowe wiadomości **12.20** Przychodnia w różnym ogrodzie (s.) **13.35** CSI: Kryminalne zagadki Miami (s.) **15.30** Zamienimy się z żonami **16.57** Popołudniowe wiadomości **17.30** Pościg **18.30** Ulica (s.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Spece (s.) **22.30** Weekend **23.10** CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (s.) **0.05** CSI: Kryminalne zagadki Miami (s.).

CO W TEATRZE

SCENA BAJKA - CZ. CIESZYN: O Jasiu i Małgosi (18, godz. 16.00; 20, godz. 10.00);

SCENA POLSKA - CZ. CIESZYN: Osiem kobiet (19, godz. 17.30);

SCENA CZ

POST SCRIPTUM

UŚMIECHNIJ SIĘ

WEHIKUŁ CZASU

Tak było...

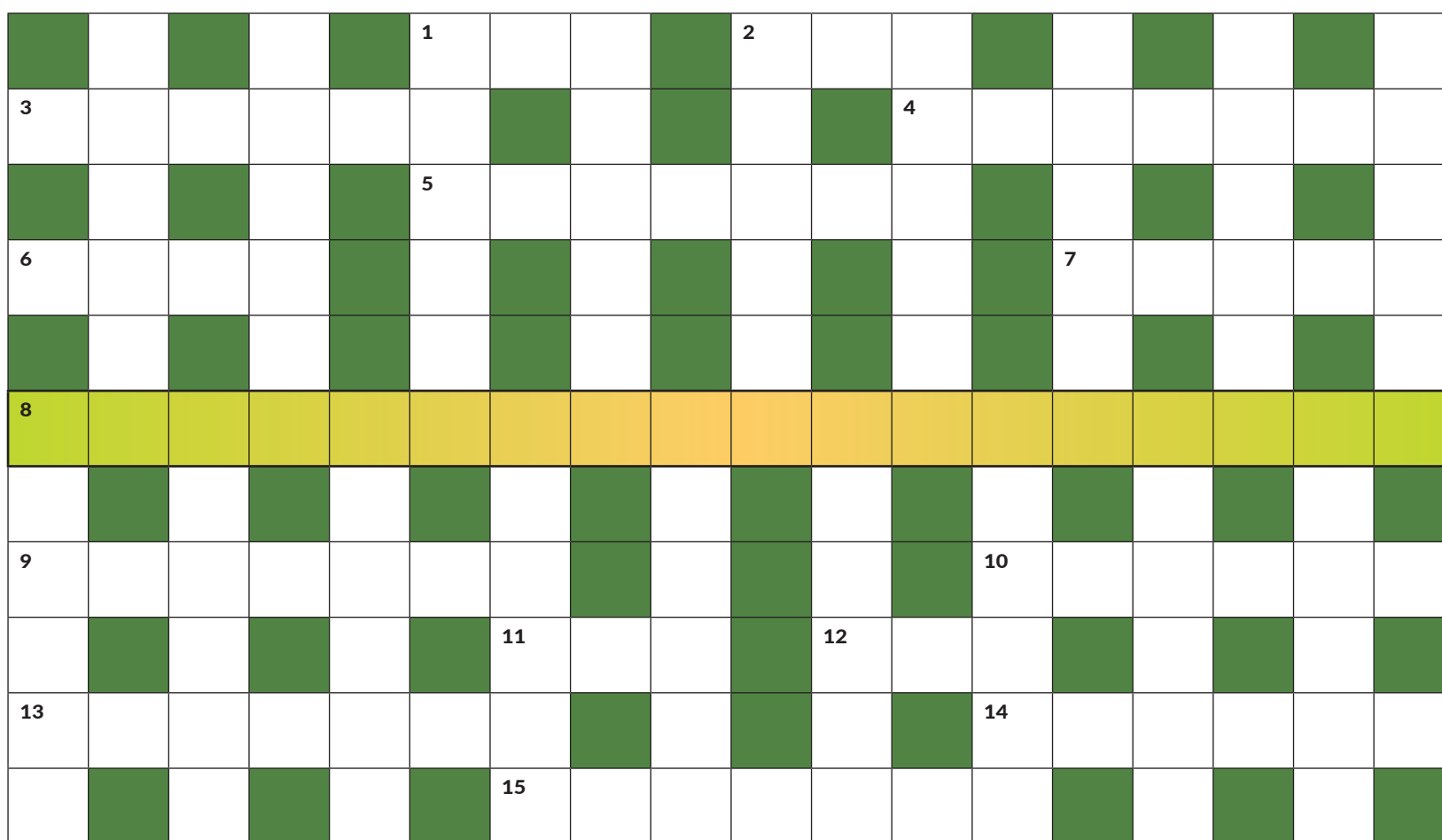

...tak jest

• Tym razem zapraszamy na wycieczkę w góry, na Skałkę. Archiwalna fotografia ze zbiorów Jana Kubiczka została wykonana w latach 70.

Czekamy na propozycje współczesnego ujęcia. W gazecie zamieścimy pierwsze bądź najlepsze zdjęcie, jakie dostaniemy. Fotografie prosimy wysłać na: dabkowski@glos.live bądź info@glos.live. Serdecznie zapraszamy do współpracy!

KRZYŻÓWKA KOMBINOWANA

Wśród autorów poprawnych rozwiązań zostanie rozlosowana nagroda. Rozwiązania prosimy wysłać na e-mail: info@glos.live. Termin upływa w środę 29 maja. Nagrodę za poprawne rozwiązanie krzyżówki kombinowanej z 3 maja otrzymuje **Jerzy Wacławik z Piotrowic**. Autorem dzisiejszego zadania jest Jan Kubiczek.

Rozwiązanie krzyżówki kombinowanej z 3 maja:
PRÓŻNY GNIEW
BEZ SIŁY

Rozwiązaniem jest przysłowie polskie...

POZIOMO:

1. głową go nie przebijesz lub można być przypartym, przyciśniętym do niego
2. jej nie wypada (w piosence) lub imię Rusowicz
3. udomowiona albinotyczna odmiana tchórze o białym lub kremowym futerku
4. chory pod opieką lekarską
5. fantazyjnie zawiązana wstążka

6. staroitalski bóg płodności, bóg lasów górskich, przedstawiany z kozimi rogami i kopytami
7. imię Murphy'ego, odtwórca roli gliniarza z Beverly Hills
8. **ROZWIĄZANIE DODATKOWE**
9. osada polska w Turcji, założona w 1842 roku przez Adama Czartoryskiego
10. zdrobnienie od imienia Nika

11. polski zespół rockowy z Arturem Gadowskim lub Irlandzka Armia Republikańska
12. rzeka w śr. Indiach na wyżynie Dekan, dopływ rzeki Kanhan
13. Adalryczek oficjalnie
14. drugie imię Zagłoby, jednego z bohaterów trylogii Henryka Sienkiewicza
15. ...Kościuszkę, generał polski i amerykański, inżynier fortyfikator.

PIONOWO:

AFRYKA, APATIA, ARMAND, ATENKI, ATLETA, DOJAZD, EMPORA, GRANAT, ŁĄKORZ, MAKALU, MONGOZ, RELIKT, ROKOKO, SACRUM, SENDAI, TURNAU, UCZENI, ZBARAŻ.

Wyrazy trudne lub mniej znane:
FAUN

„Głos” jest finansowany ze środków Ministerstwa Kultury RC, Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP, Konsulatu Generalnego RP w Ostrawie, a także z Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w ramach konkursu „Polonia i Polacy za Granicą 2021, 2022 i 2023” za pośrednictwem Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie” i Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”

MINISTERSTWO
KULTURY

Kancelaria Prezesa
Rady Ministrów

Konsulat Generalny
Rzeczypospolitej Polskiej
w Ostrawie

Fundacja
POMOC POLAKOM
NA WSCHODZIE
im. Jana Olszewskiego

STOWARZYSZENIE
„WSPÓLNOTA POLSKA”

„Publikacja wyraża jedynie poglądy autora/ów i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Kancelarii Prezesa Rady Ministrów”.

Głos
GAZETA POLAKÓW W REPUBLICE CZEŠKIEJ

Przy wsparciu finansowym Ministerstwa Kultury RC wydaje Kongres Polaków w RC, ul. Grabińska 33, 737 01 Czeski Cieszyn, IČO: 00535613, w wydawnictwie POL-PRESS, s.r.o. IČO: 26792575 • Adres: Redakcja „Głosu”, ul. Strzelnicza 28, Czeski Cieszyn 737 01 • Redaktor naczelny: Tomasz Wolff, wolff@glos.live • Zastępca redaktora naczelnego, redaktor sportowy: Janusz Bittmar, bittmar@glos.live • Redaktorzy terenowi: Danuta Chlup, danuta.chlup@glos.live • Łukasz Klimaniec, klimaniec@glos.live • Szymon Brandys, brandys@glos.live • Fotoreporter: Norbert Dąbkowski, dabkowski@glos.live • Doradca ds. reklamy: Beata Schönwald, beata.schonwald@glos.live • Projekt makiety: Jacek Utko • Telefony: sekretariat/centrala 558 731 766, e-mail: info@glos.live • www.glos.live • Pismo wychodzi we wtorki i piątki • Dostawę prenumeratom prowadzi PNS, a.s. Páceřická 1/2773, 193 00 Praha 9-Horní Počernice. Zamówienia pod adresem: První novinová společnost, a.s., Zákaznické centrum, Evropská 888, 664 42 Modřice, e-mail: zakaznickecentrum@pns.cz. Reklamacje tel. 800 400 412 • Kolportaż: PNS, a.s. • Druk: CZECH PRINT CENTER a. s. Na Rovince 876, 720 00 Ostrava-Hrabová • Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Zastrzega sobie również prawo ich redagowania i skracania • Numer ewidencyjny Ministerstwa Kultury RC: MK ČR E 588, nr Indeksu 42501, ISSN 2570-8708.

„Głos” należy do Stowarzyszenia Dzienników Mniejszości Narodowych i Etnicznych Europy MIDAS